

Gazeta învățămîntului

Organ al Ministerului Învățămîntului și al Comitetului Central al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

Anul XV nr. 703

vineri 12 aprilie 1963

8 pagini 25 bani

Pentru eficiență

Schimbul de experiență între cadrele didactice este util, este necesar și de aceea s-au creat condiții pentru realizarea lui cât mai largă și în forme cât mai variate.

Un criteriu de frunte în promovarea acțiunilor prin care se realizează schimbul de experiență trebuie să fie eficiența. Aceasta trebuie să preocupe permanent pe cei ce le organizează.

Putem asigura eficiența atît prin măsuri prealabile, cît și prin măsuri luate în timpul desfășurării acțiunii respective. Despre măsurile prealabile s-a vorbit de mai multe ori, insistîndu-se cu acest prilej asupra alegerii temei, asupra documentării etc. Despre măsurile care se iau în timpul desfășurării s-a vorbit de mai puține ori. Considerăm că e bine să ne referim acum la acestea.

Schimbul de experiență se realizează cu cele mai bune rezultate în cadrul discuțiilor în colective mai largi — comisii pe obiecte de studiu, consilii pedagogice, cercuri pedagogice, consfătuiri organizate pe raioane sau pe orașe cu cadre de diferite specialități, cu diriginții, cu directorii. În astfel de întâlniri ale cadrelor didactice se prezintă de obicei referate și apoi au loc discuții. Referindu-ne la eficiență putem vorbi, desigur, și despre materialul scris, despre referate. Ne oprim însă de data aceasta asupra discuțiilor.

Învățătorul sau profesorul vorbește în fața participanților chemați

pentru schimbul de experiență. El arată cum a procedat într-un caz sau în altul. De multe, de foarte multe ori, vorbitorul subliniază că așa a crezut el că este bine, că poate nu a găsit el cea mai bună cale, că ar vrea să cunoască părerea, aprecierea colegilor care îl ascultă. În discuții se prezintă de multe ori soluții care merg pe direcții diferite, sau chiar complet opuse. Unii spun, de pildă, că organizează ședințe comune cu părinți și elevi pentru a analiza situația la învățatură a elevilor. Alții spun că nu consideră bună această măsură, dat fiind că ar pune pe unii părinți în situație jenantă, și că preferă să discute cu fiecare părinte în parte situația la învățatură a copilului său. Unii spun că atunci cînd un elev lipsește de la ore, elevii din echipa special creată merg să afle cauza. Alții spun că nu-i bine să se creeze echipe de elevi cu această sarcină, pentru că aceasta înseamnă lipsa nu numai a unui elev de la ora următoare, ci și a celor plecați pentru el. Unii spun că organizează meditații cu toți elevii, că-i aduc și pe cei buni la școală pentru a ridica nivelul discuțiilor. Alții spun că nu are nici un rost să-i aduci la școală pe cei care reușesc să se pregătească bine și fără participarea la meditații.

Deci, cu prilejul discuțiilor se prezintă și lucruri bune și lucruri neutre, sau chiar dăunătoare. Unele își primesc pe loc răspunsul din partea colegilor, altele însă sînt trecute cu

vederea și rămîn necomentate.

La sfîrșitul consfătuirii se trag însă concluzii. Cadrele didactice așteaptă răspuns la cele propuse, relatate de ele. Concluziile subliniază de obicei că s-au ridicat probleme interesante, că discuțiile au ajutat, că e bine să se mai organizeze astfel de schimburi de experiență etc. Din păcate de multe ori lucrurile se opresc aici și propunerile nu-și primesc răspunsul, aprecierea competentă care să le investească cu puterea de a pătrunde cît mai larg în școli, de a ajuta la îmbunătățirea muncii unui număr cît mai mare de cadre didactice. Participanții pleacă din astfel de ședințe care au avut ca obiectiv schimbul de experiență fără a auzi, din partea celor care au sarcina să îndrume cadrele didactice, aprecieri privind căile, metodele, procedeele expuse. Ca urmare, unii consideră bun și ceea ce nu este.

Eficiența schimburilor de experiență impune intervenția activă, printr-un cuvînt competent de concluzii, a celor care le-au organizat.

★

Pentru a nu cădea și noi în greșala pe care o combatem, ținem să arătăm că în cazurile cu care am exemplificat ideea prezentării de soluții contradictorii în discuțiile ce au loc cu prilejul schimburilor de experiență, susținem valabilitatea procedurilor date, de fiecare dată, ca al doilea exemplu.

O dată cu sosirea vremii bune și terenul de sport va fi gata

Din munca organizațiilor sindicale

Activitate rodnică, legată de cerințele școlii

Comitetul de secție sindicală de la Școala medie nr. 5 din Capitală, îndrumat de organizația de partid, a dus de la începutul acestui an școlar o activitate vie, susținută, cu un caracter concret, legată de cerințele școlii. În fiecare din cele patru grupe sindicale existente au fost organizate acțiuni variate, menite să sprijine procesul de învățămînt, să contribuie la ridicarea nivelului de conștiință a membrilor de sindicat, la închegarea colectivului de muncă.

În sprijinul muncii profesionale

Folosind metode specifice muncii sindicale, comitetul de secție s-a preocupat cu stăruință de ajutorarea cadrelor didactice în munca lor profesională, pentru ridicarea calității învățămîntului. Bunăoară, în grupa a II-a a avut loc de curînd un schimb de experiență privind căile legării teoriei de practică la orele de matematică, fizică, chimie, desen. La acest schimb de experiență, cei mai buni dintre profesorii de specialitate au arătat, pe baza unor exemple concrete, cum realizează legarea cunoștințelor de problemele producției, cum organizează exercițiile și lucrările practice ale elevilor etc. În același scop — al răspîndirii experienței înaintate — comitetul sindical a cerut profesorilor fruntași să arate în fața colegilor lor ce metode și ce procedee folosesc pentru sporirea eficienței lecțiilor, pentru educarea elevilor în spiritul disciplinei conștiente etc.

În atenția comitetului de secție stă nu numai schimbul de experiență, ci și informarea cadrelor didactice asupra a ceea ce este nou în domeniul specialității lor. Pe această linie s-a organizat recent o conferință pentru profesorii de fizică, în cadrul căreia au fost expuse problemele noi apărute în știința pe care o predau ei

O inițiativă bună a comitetului sindical în sprijinul ridicării nivelului de pregătire al cadrelor didactice a fost și aceea de a organiza pentru ei vizite în colectiv în întreprinderi din diferite sectoare ale economiei, excursii didactico-științifice, întîlniri cu reprezentanți ai științei și artei etc. Pot fi apintite, astfel, vizitele făcute de cadrele didactice la uzinele „23 August”, la Institutul de fizică atomică, întîlnirea profesorilor de limba română cu dramaturgul Paul Everac, întîlnire la care s-au discutat o serie de probleme privind dramaturgia actuală, procesul literar organizat pe marginea romanului „Frații Erșov” de V. Kocetov etc.

Pentru educarea comunistă a membrilor de sindicat

O sarcină căreia comitetul de secție sindicală de la școala medie i-a acordat o însemnătate deosebită a fost aceea a educării comuniste a membrilor de sindicat. Sub îndrumarea organizației P.M.R. din școală și cu ajutorul ei permanent, comitetul a organizat în acest an numeroase acțiuni interesante, menite să contribuie la formarea unei concepții înaintate despre muncă în rîndurile colectivului, la închegarea lui. Aceste acțiuni s-au desfășurat atît în școală cît și în afara școlii oferind cadrelor didactice și personalului administrativ prilejul să dezbate laolaltă multe probleme interesante, să-și îmbogățească pregătirea ideologică și politică, să-și lărgească orizontul cultural.

Una din acțiunile organizate pe această linie în cursul trimestrului trecut a fost, de pildă, vizitarea uzinelor „Grivița Roșie” și a expoziției închinată eroilor celor lupte din februarie 1933. Cu acest prilej membrii de sindicat au stat de vor-

bă cu muncitorii care au participat la luptele din februarie, cu fruntași în producție care le-au vorbit despre realizările dobîndite în uzină în anii puterii populare.

Pentru personalul administrativ și de îngrijire s-au organizat cu regularitate informări politice în care s-au discutat principalele evenimente interne și internaționale, s-au prezentat recenzii etc.

A contribuit mult la educarea membrilor de sindicat în spiritul unei atitudini juste față de muncă faptul că organizația sindicală a pus în discuția lor unele probleme concrete de această natură, scoase la iveală de viața de zi cu zi a colectivului. Bunăoară, cînd au avut loc unele cazuri de întîrziere de la ore, cînd au apărut unele atitudini neprincipiale în raporturile dintre profesori, grupele sindicale au discutat în colectiv aceste abateri, ceea ce a contribuit la lichidarea lor grabnică. Au fost discutate de asemenea probleme privind importanța păstrării avutului obștesc, iar cu personalul de îngrijire s-a discutat despre atitudinea pe care trebuie s-o manifeste față de elevi.

La închegarea colectivului membrilor de sindicat a contribuit și faptul că, prin grija comitetului de secție, ei au putut petrece împreună în repetate rînduri zilele de odihnă. Astfel s-au organizat vizionări în colectiv a unor spectacole de teatru, a unor filme, după care s-au purtat discuții, au avut loc reuniuni tovarășești în școală sau la clubul sindicatelor de învățămînt.

Aceste cîteva imagini din activitatea comitetului de secție sindicală de la școala nr. 5 arată că, folosind forme specifice, el știe să-și orienteze astfel activitatea încît să contribuie la ridicarea nivelului de pregătire al membrilor de sindicat la continua îmbunătățire a muncii lor, a atitudinii lor față de muncă.

M. ROBEA

La cercul pedagogic al directorilor

Cercul pedagogic al directorilor din raionul Cîmpina, regiunea Ploiești, și-a îmbogățit mult în ultimul timp activitatea, axînd-o pe problemele esențiale pe care trebuie să le rezolve directorii de școală.

Astfel, în cadrul cercului s-au purtat discuții pe teme ca „Importanța și sarcinile planificării activității școlare și rolul consiliului pedagogic ca organ de conducere colectivă”, „Munca directorului pentru îmbunătățirea activității metodice și ridicarea calificării cadrelor didactice”, „Legătura între școală, organizațiile de tineret și familie”, „Preocuparea conducerii școlii pentru înălțarea răminerii în urmă la învățatură” etc. De asemenea cercul a organizat un larg schimb de expe-

riență între directori. Bunăoară, aceștia au studiat experiența conducerii Școlii de 8 ani nr. 1 din Comarnic cu privire la planificarea activității școlare, experiența directorului Școlii de 8 ani nr. 1 din Azuga în legătură cu îmbunătățirea activității metodice și ridicarea calificării cadrelor didactice etc.

Pentru sprijinirea directorilor în ceea ce privește orientarea asistențelor la lecții s-au organizat cu ei unele activități practice pe această linie. Astfel directorii au efectuat o serie de asistențe la ore, pe specialități, după care au purtat discuții și au tras concluzii.

Prof. PETRUȘ
MANOLACHE
Cîmpina

Manualul „Geologie și zăcămintele” pentru școlile tehnice

În ultimul timp au apărut în Editura didactică și pedagogică numeroase manuale pentru școlile tehnice de maiștri. Ele răspund în mare măsură cerințelor predării în aceste școli, cuprinzând cunoștințe științifice și tehnice la nivelul lucrărilor de specialitate moderne și a celei mai noi tehnologii de producție.

Printre manualele apărute recent se numără și cel de „Geologie și zăcămintele”, care se adresează elevilor de la școlile tehnice de maiștri din industria minieră. El cuprinde cunoștințe din domeniul geologiei reunite în capitolele referitoare la geologia teritoriului R.P.R., la zăcămintele de substanțe minerale utile și de combustibili minerali, precum și noțiuni de hidrogeologie și metode de cercetare a zăcămintelor deosebit de utile pentru activitatea practică în producție, dând astfel elevilor o privire de ansamblu asupra celor mai importante fenomene geologice și asupra căilor de valorificare a zăcămintelor. Terminologia folosită este corespunzătoare celei utilizate în ultimele tratate de specialitate, iar stilul în care sunt expuse cunoștințele este accesibil elevilor-maiștri.

Cu toate aceste calități manualul mai are încă unele curențe. Se remarcă deosebi faptul că unele noțiuni importante sunt expuse defectuos.

La capitolul „Cristalografie”, de pildă, în descrierea sistemului cristalografic patratic, hexagonal și rombic este folosit în mod greșit termenul de „axe de simetrie” în loc de „axe cristalografice”, iar în continuare, atunci când se vorbește despre sistemele cristalografice monoclin și triclin, nu se pomenesc nici despre axe cristalografice nici despre axe de simetrie. Capitolul respectiv din manual nu cuprinde prezentarea axelor cristalografice și unghiurilor cristalografice ale fiecărui sistem cristalografic, nici raportul între aceste axe, deși ele sunt noțiuni de bază pentru înțelegerea sistemelor cristalografice ca și pentru recunoașterea lor în practică.

În cadrul lecției „Particularitățile morfologice ale cristalelor” sunt tratate confuz sistemele de maclare, care sînt confundate cu sistemele de agregate, nu se descriu toate tipurile de sisteme de maclare și nici nu se dă exemplificarea prin figuri a celor descrise. În ceea ce privește figurile existente în capitol, trebuie arătat că nici una din ele nu înfățișează părțile negative ale axelor cristalografice.

La capitolul V, în care este descrisă geneza mineralelor, se vorbește despre faza pegmatitică-pneumatolitică de formare a mineralelor, deși ultimele cercetări în domeniul respectiv disting în

această privință două faze — faza pegmatitică și faza pneumatolitică.

Vorbind despre gruparea mineralelor, manualul recomandă să se țină seama numai de compoziția chimică, ceea ce, evident, reprezintă la ora actuală o concepție învechită, cercetările din ultimii ani recomandând clasificarea mineralelor atât după compoziția chimică cât și după cea cristalografică. În clasificări sînt folosite uneori denumiri incomplete. De pildă, se spune „clasa sulfuri” în loc de „clasa sulfuri și compuși înrudiți” sau „clasa oxizi” în loc de „clasa oxizi și hidroxizi”.

Și capitolul „Noțiuni de petrografie” prezintă unele deficiențe. Astfel, se folosesc noțiunile de „minerale leococerate” și „minerale melanocerate” fără să indice caracteristicile acestora. Structura și textura rocilor magmatice și metamorfice nu sînt exemplificate grafic, ceea ce îngreunează mult înțelegerea lor. De altfel, în general manualul cuprinde prea puține figuri, ceea ce face să scadă din valoarea lui didactică.

La tema „Clasificarea zăcămintelor” se afirmă că mineralele metalice sînt asociate în mai toate zăcămintele cu minerale de gangă, care n-au valoare economică (cuart, calcit, rodocrozit, fluorină, baritină etc.). O astfel de afirmație este cu totul neîntemeiată, deoarece se știe foarte bine că și mineralele de gangă au valoare economică, desigur mai redusă decât mineralele metalice, dar demnă totuși de luat în seamă.

Din descrierea zăcămintelor filoniene lipsește descrierea structurii și texturii acestora. Ar fi fost bine dacă se prezentau cele mai caracteristice tipuri de structuri și texturi ale zăcămintelor filoniene, exemplificate și prin figuri.

O serioasă deficiență a manualului, de care este vinovată în primul rînd redacția, o constituie numărul nepermis de mare de greșeli de tipar care deformează denumirile unor minerale sau fenomene. De pildă, în explicația de la fig. 10 se scrie „efectele mișcărilor epirogenetice”, deși corect este „mișcări epirogenetice”. În descrierea minereurilor ce alcătuiesc zăcămintele de la Teliuc se vorbește de „magnetic”, în loc de „magnetit”, iar pirargiritul, unul din cele mai răspîndite minerale de argint, este ortografiat „pirargirul”.

Consultarea specialiștilor poate face ca, la o viitoare ediție, toate deficiențele de conținut să fie remediate. Se impune de asemenea ca editura să vegheze mai atent la corectarea lucrării și la prezentarea ei grafică adecvată.

Prof. SEVER PAȘCA
Baia Mare

Unele inadvertențe

În ediția 1962 a Abecedarului, lecția „S” de la pagina 42 are textul de mină din josul paginii alcătuit cu litera „s”, același text ca cel de la pagina 58. În schimb, la lecția „Ș” lipsesc literele de tipar.

În manualul de limba română pentru clasa a II-a, în lecția „Păsările călătoare” se afirmă: „După rîndurile pornesc alte stoluri de păsări călătoare: cocorii, berzele, rațele și giștele sălbătice”. Această ordine nu este exactă. Elevii înșiși, în special cei de la sate, știu că ordinea plecării păsărilor călătoare este următoarea: berzele, rîndunele, lăstunii, cocorii, rațele și giștele sălbătice.

În același manual, succesiunea lecțiilor de citire nu corespunde succesiunii cronologice reale a evenimentelor. Poeziile „La drum” și „Plugușorul” trebuiau plasate între lecțiile „La magazinul de jucării” și „An nou, viață nouă”.

În manualul de limba română pentru clasa a IV-a, în textul „Spre Polul Sud”, se afirmă: „Pe apele Oceanului Înghețat de Sud plutesc întinse sloiuri de gheață, numite banhize”. Știm însă toți

că la Polul Sud se află continentul Antarctica și nu un ocean înghețat.

C. BURTEA
comuna Mărtinești, raionul Focșani

Cu toate că manualul de geografie pentru clasa a IX-a poate fi considerat în general ca un manual bun, el nu corespunde intrutotul cerințelor programei. Se vădesc lipsuri mai ales în ce privește prezentarea situației politice a unor țări.

De pildă, programa cere să se vorbească despre lupta popoarelor din Spania și Portugalia împotriva dictaturii fasciste, dar manualul nu vorbește nimic despre această luptă. De asemenea, în manual nu este înfățișată situația social-politică a Turciei după cel de-al doilea război mondial, așa cum cere programa.

La pagina 92 se arată că Ruanda-Urundi este colonie belgiană, mențiune care este repetată și la pag. 215, deși este bine știut că în prezent Ruanda și Burundi sînt state independente.

Prof. ALECU POPESCU
Slatina

Biblioteca comunală din Bărăgan, regiunea Dobrogea, pune la dispoziția micilor cititori cărți interesante

Revista „LIMBA ROMÂNĂ”

Într-o recenzie apărută nu de mult în „Viața românească” s-a spus că revista *Limba română* prezintă cazul interesant al unei publicații cu un înalt nivel de specialitate și totodată accesibilă unui cerc larg de cititori interesați de problemele lingvistice. Caracterizarea aceasta corespunde în general cu structura revistei noastre și este, în același timp, expresia străduințelor permanente ale comitetului său de redacție.

Propunându-și să informeze pe toți cei interesați de problemele limbii asupra stadiului cercetărilor și asupra evoluției ideilor din acest domeniu, revista abordează în primul rînd chestiunile legate de studiul limbii române, ocupîndu-se de gramatică, vocabular, limbă literară și stilistică, istoria lingvisticii românești, dialectologie, cultivarea limbii, ortografie, etimologie, toponimie, onomastică și filologie, ultima luată în sensul clasic al termenului, de critică de text. Din necesități teoretice, pe de o parte, și ca urmare a dezvoltării lingvisticii generale în ultima vreme în țara noastră, pe de altă parte, *Limba română* se ocupă consecvent de principiile studierii limbii, publicînd cu regularitate articole referitoare la cele mai importante chestiuni de acest fel.

Revista a acordat și acordă un deosebit interes acelor preocupări de cercetare a limbii naționale care, prin efortul lor, depășesc cercurile specialiștilor. Aici se încadrează „cultivarea limbii”, un mod practic de concretizare nu numai a cunoștințelor și deprinderilor obținute în școală, ci și un prilej de dezvoltare a lor prin discuții la care participă uneori înșiși cititorii. Inițiată în revista noastră de acad. Torgu Jordan, rubrica de cultivare a limbii a devenit la un moment dat loc de înfiltrare a părerilor oamenilor de cultură din domeniul literaturii, artei și științelor, care au răspuns la apelul revistei de a intensifica acțiunea de vorbire și scriere corectă, de o deosebită importanță în educația intelectuală a cetățenilor dintr-o țară socialistă.

Nu voi înșira aici toate aspectele atinse în această rubrică, pentru că spațiul nu permite, aș sublinia însă faptul că s-au pus în discuție neologismele, formele hipercorecte, utilizarea unor clișee, diverse tipuri de cuvinte recent formate, s-au făcut observații asupra limbajelor, în special a celui sportiv etc., toate din punctul de vedere al raportului corectitudine-eroare, judecat în ansamblul evoluției limbii naționale, ceea ce a asigurat tratarea bine îndrumată științific a unor chestiuni delicate prin însăși natura lor.

Nouă în comparație chiar cu revistele de specialitate este, prin concepția ei, rubrica de filologie. Dorînd să stimuleze studiul textelor românești, atît a celor vechi cît și a

celor clasice, și să aducă în atenția editorilor de opere ale scriitorilor români problemele redării autentice a scrisului acestora, revista a dezbătut între altele o serie de fapte privind exactitatea lecturilor din poezia și proza lui Eminescu, în așa fel încît s-a produs un indiscutabil revirement în direcția interpretării filologice a scrisului marelui nostru poet. Tot în rubrica de filologie s-au dat indicații, credem, prețioase, de transcriere a textelor românești publicate în trecut cu ortografia cirilică, cu cea etimologizantă sau semietimologizantă. Rezultînd din dezbaterile lor în foruri academice, aceste indicații au, pentru editori, valoarea unui veritabil îndreptar, deși nu reprezintă hotărîri cu caracter oficial.

Cei care au pasiunea studierii gramaticii găsesc foarte deosebit de interesantă pentru reflecțiile lor în *Limba română*, unde gramatica ocupă un loc de cinste. Numai în ultimul an, de exemplu, revista a prezentat cititorilor săi analiza raporturilor dintre atributul pronominal și complementul indirect, o nouă clasificare a propozițiilor după scopul comunicării (clasificare legată de pregătirea ediției a doua a Gramaticii Academiei R.P.R.), propunere de a se introduce în sintaxă categoria construcțiilor care exprimă cumulumul și excepția, a atras atenția asupra unor deficiențe de definire a coordonării și asupra necesității de a se studia grupurile de cuvinte.

Pregătirea unui mare dicționar al limbii române — a celei opere lexicografice la care citeva generații de lingviști români și-au adus sub o formă sau alta contribuția lor — fiind avansată, în rubrica de vocabular a revistei noastre au apărut etimologiile. Cercetarea lor, părăsită o vreme, a intrat în mod firesc în această rubrică, alături de contribuțiile colaboratorilor noștri din toată țara care semnaleză consecvent, prin „glosarul regional”, existența și folosirea cuvintelor neînregistrate pînă acum în dicționarele românești sau nesemnlate în diverse regiuni. Dacă la aceasta adăugăm articolele de semantică, deocamdată încă puține, dar cu perspectiva de a se înmulți în viitorul nu prea îndepărtat, obținem imaginea a ceea ce înseamnă și studiul vocabularului în revista noastră.

Fără îndoială că varietatea tematicii din *Limba română* — neapuzată în rîndurile de mai sus — constituie cauza principală a interesului crescînd față de această publicație, care a pătruns și pătrunde mereu în școlile de toate gradele. Fără a fi o revistă destinată anume școlii, ea ține legătura, prin articolele publicate, cu cadrele didactice, considerînd că pe această cale își poate rezolva în mod cel mai eficient sarcina de „creștere a limbii românești”.

Profesorii de limba română, care au tot timpul de-a face cu cercetarea limbii, a gramaticii, a vocabularului ei, a stilurilor și dezvoltării ei, constituie în mod cert, prin număr și prin preocupări, una dintre categoriile cele mai importante de intelectuali cărora le este destinată revista. Schițînd în rîndurile anterioare structura ei nu am urmărit numai să atragem atenția acestor cititori asupra unui instrument de lucru, ci ne-am permis să și sugerăm, sub această formă, direcția în care unii dintre ei și-ar putea îndrepta înclinațiile lor științifice. Sînt încă o serie de cercetări de limba română care se pot face cu mijloacele locale. Este în primul rînd adunarea de cuvinte dialectale, care se și face adesea. Dacă, în loc de a lua la întîmplare aceste cuvinte, se încearcă o delimitare, de exemplu, la meșteșuguri, la unelele întrebuinte în meșteșuguri, la operațiile de producere a obiectelor caracteristice, se obțin interesante terminologii, în care vor apărea cu siguranță date lexicale noi. Dacă, pe de altă parte, se urmărește modul în care progresa limbii literare în vorbirea țărănilor colectiviști și se compară vocabularul celor mai în vîrstă cu vocabularul celor tineri sau foarte tineri, dacă sîntem atenți la modul de adaptare a vorbirii regionale la cea literară în primii ani de școlaritate a copiilor, nu se poate să nu iasă la iveală procese lingvistice al căror interes depășește cu mult planul local, încadrîndu-se, cînd sînt făcute cu grijă, în marile probleme ale științei limbii. Asemenea studii pot fi punct de plecare pentru lucrări ceva mai pretențioase, de exemplu, pentru scurte monografii dialectale, pentru analiza pătrunderii în anumite regiuni a limbii literare în ansamblul ei sau numai a vocabularului ori a pronunțării literare etc. etc. Bineînțeles, sugestiile de mai sus nu constituie o restricție. În principiu, orice problemă a limbii române tratată în așa fel încît să aducă material sau interpretări noi poate fi dezbătută.

Nu greșesc cei care văd în această înșirare și posibilitatea ca în *Limba română* să se publice asemenea studii căci, după cum s-a arătat, ele constituie o parte importantă din structura acestei reviste.

Această posibilitate există, iar realizarea ei ar fi salutată cu entuziasm pentru că, în felul acesta, prin contribuția cadrelor didactice, care nu o dată s-au dovedit observatori excelenți ai limbii, s-ar îmbunătăți cunoașterea multor aspecte ale limbii române. Cum acesta este și scopul revistei noastre, legăturile dintre ea și cadrele didactice care și-au dedicat munca predării limbii naționale în școală și care doresc s-o și urmărească științific vor deveni din ce în ce, mai utile pentru toată lumea.

I. COTEANU
redactor responsabil adjunct
al revistei

Probleme actuale ale predării desenului și ale educației estetice

Educația estetică a elevilor prin intermediul predării desenului și picturii, creșterea și dezvoltarea talentelor creatoare din rîndul lor constituie o parte însemnată a pregătirii multilaterale a tinerii generații. În scopul îmbunătățirii continue a muncii ce se desfășoară pe această linie în școli, Ministerul Învățămîntului a organizat de curînd o consfătuire cu profesorii de desen din școlile de cultură generală și cu profesorii de specialitate din școlile de arte plastice de 8 ani și medii.

Referatul cu privire la problemele actuale ale desenului în școală prezentat la consfătuire și discuțiile purtate pe marginea lui au arătat că predarea acestei discipline în școala de cultură generală contribuie mult la dezvoltarea elevilor, ajutîndu-i să-și formeze reprezentări spațiale, accentuînd caracterul creator al imaginației lor, spiritul lor de observație, memoria, învățîndu-i să înțeleagă și să iubească frumosul, cultivîndu-le aptitudinile artistice, ca mijloc de observare și reprezentare a naturii. Desenul îi ajută totodată pe elevi în aprofundarea și fixarea cunoștințelor de științe naturale, fizică, matematică, geografie etc., iar elementele de desen geometric, de desen proiectiv și de desen tehnic, pe care și le însușesc în strînsă legătură cu practica în producție, vin în sprijinul pregătirii lor în vederea activității social-productive pe care o vor desfășura în viitor.

În consfătuire au fost relevate succesele obținute de numeroase cadre didactice în înarmarea elevilor cu cunoștințe și deprinderi de desen și în educarea lor estetică. S-au arătat, de asemenea, o serie de lipsuri care mai există pe această linie, făcîndu-se propuneri concrete pentru îmbunătățirea muncii. De pildă, întrucît s-a constatat că o serie de profesori, îndeosebi din școlile de 8 ani, nu folosesc întodeauna cele mai indicate metode de predare, s-a propus să se editeze unele îndrumătoare metodice privind predarea desenului în aceste școli. Pentru a se asigura întărirea caracterului intuitiv al predării s-a socotit necesară îmbunătățirea calității unor materiale demonstrative pentru desenul decorativ, pentru desenul tehnic și pentru convorbirile despre artă. Numeroși participanți la discuții au arătat și largile posibilități pe care le au cadrele didactice care predau desenul de a confecționa cu posibilități proprii, cu ajutorul elevilor, un material didactic variat și folositor.

O serie de propuneri făcute în consfătuire s-au referit la prevederile programelor de desen. Una dintre problemele mult dezbătute pe această linie a fost aceea a introducerii în clasele IX-XII a orelor de desen artistic și a cu-

noștințelor generale despre istoria artelor plastice. Mulți dintre participanții la discuții și-au exprimat părerea — considerată ca justă în concluziile trase la sfîrșitul consfătuirii — că asemenea cunoștințe sînt necesare absolvenților școlii medii de cultură generală care se îndreaptă spre facultățile de arhitectură, istorie, geografie, medicină, științe naturale etc.

În consfătuire s-a acordat o atenție deosebită și problemelor referitoare la pregătirea elevilor din școlile de arte plastice. Referatul privitor la aceste probleme prezentat de Școala medie de arte plastice din București s-a oprit în special asupra formării și dezvoltării aptitudinilor de creație artistică ale elevilor.

Vorbînd despre felul cum s-a preocupat de această problemă comisia metodică de specialitate din școală, referatul a arătat că în urma analizării eficienței lecțiilor de plastică, aceasta a constatat o anumită monotonie în predarea elementelor de desen artistic în cadrul disciplinelor ce se studiază în școală. Pentru înlăturarea acestei monotonii, care poate duce la însușirea mecanică a deprinderilor de exprimare grafic-plastică, au fost recomandate profesorilor o serie de procedee menite să asigure varietatea lecțiilor: organizarea diferită a subiectelor, orientarea diferențiată a observațiilor făcute de elevi, luarea în seamă a particularităților fiecărui elev în parte etc. În același timp comisia metodică a elaborat materiale cu caracter didactic și psihopedagogic, i-a ajutat pe profesori în ceea ce privește confecționarea de material didactic necesar studiului de atelier, organizarea cu elevii a unor vizite documentare în fabrici și uzine, amenajarea expozițiilor cu lucrări ale elevilor pe clase sau pe școală etc., determinînd prin toate aceste acțiuni o creștere simțitoare a nivelului de pregătire artistică a elevilor.

După cum au arătat discuțiile purtate în consfătuire, activitatea metodică de specialitate se desfășoară cu frumoase rezultate și în alte școli de arte plastice, cum sînt, de pildă, școlile medii de arte plastice din Tg. Mureș, Iași și Cluj. Asemenea aprecieri pozitive nu se pot face însă, din păcate, în privința activității metodice de la Școala medie de arte plastice din Timișoara, unde cadrele didactice nu au reușit să ajungă la o unitate de vederi în îndrumarea de specialitate. Așa cum s-a subliniat cu tărie în consfătuire, tendința unor profesori de a dirija elevii pe linia unei simplificări exagerate a elementelor naturii, simplificarea care ajunge uneori pînă la obținerea unei imagini complet străine de realitate, de modelul studiat, este

dăunătoare și trebuie lichidată, căci altfel elevii pot cădea pe neașteptate pe panta absolutizării formei, lipsindu-și lucrările de conținut.

Preocuparea școlilor de arte plastice pentru întărirea continuă a legăturii dintre studiul de specialitate în atelier și cunoașterea realității înconjurătoare a fost evidențiată pe larg în referatul prezentat de Școala medie de arte plastice din Cluj. Acesta a arătat că în scopul orientării elevilor spre creații cu un bogat conținut de idei și pentru a-i ajuta să cunoască și să înțeleagă realitatea înconjurătoare, școala a organizat conferințe pe teme științifice, etice, estetice etc., vizite în întreprinderi, în uzine, pe șantierele de construcții, la gospodăriile agricole colective și în stațiunile de mașini și tractoare, excursii pentru cunoașterea frumuseților patriei și studii la expoziții și muzee. De asemenea elevii au fost îndrumați către cunoașterea celor mai valoroase opere ale literaturii noastre clasice și contemporane. Toate acestea au determinat o îmbogățire a conținutului tematic al lucrărilor de compoziție și, de asemenea, o mai profundă înțelegere a modelelor pentru studiu. Elevii tratează în lucrările lor viața contemporană, insistînd în mod special asupra temelor legate de producție, în care elementul esențial este omul, munca lui creatoare. La orientarea elevilor în această direcție a contribuit mult și practica de vară, care se desfășoară în cadrul întreprinderilor industriale, pe șantierele de construcții sau în unitățile agricole socialiste. Practica i-a ajutat pe elevi să sesizeze mai bine trăsăturile specifice ale peisajului citadin și ale activității muncitorilor în industrie, ale peisajului rural și ale activității în agricultură, le-a lărgit mult orizontul.

Discuții interesante s-au purtat și în legătură cu pregătirea elevilor din clasele V-VIII ale școlilor elementare de artă. Cu acest prilej s-au evidențiat multiplele forme de instruire și educare a acestor elevi cu ajutorul lecțiilor de desen, pictură și modelaj.

În ansamblul lor, lucrările consfătuirii au contribuit la precizarea căilor pe care trebuie să le urmeze cadrele didactice care predau desenul în școlile de cultură generală precum și profesorii de specialitate din școlile de artă plastică în vederea ridicării pe o treaptă mai înaltă a educației estetice a tineretului școlar și a creșterii viitorilor artiști plastici din rîndul elevilor talentați.

NICOLAE FILOTEANU
îndrumător în M.I.

Lecție de desen după model — cu tema „Oțelarul”

Predarea desenului decorativ la clasele I-IV

Planul de învățămînt al claselor I-IV acordă un număr însemnat de ore pentru desenul decorativ care, prin conținutul lui, are o importanță deosebită în procesul educației estetice a elevilor, contribuind în același timp la formarea unor importante deprinderi practice.

Căutînd să folosesc cît mai bine aceste ore, mă străduiesc să-i fac pe școlari să cunoască de la început, la nivelul lor de înțelegere, elementele fundamentale ale artei decorative — repetiția simplă și ritmată, alternanța, simetria, asimetria — învățîndu-i să creeze, cu ajutorul unui singur element sau motiv, o varietate de motive, chenare, jocuri de fond, frize etc.

La clasa I pornesc în predarea desenului decorativ de la cele mai elementare semne grafice, pe care copiii le cunosc de la lecțiile de scris-citit — liniuța în cele patru poziții, liniile curbe, punctul. Trep-tat trec la desene mai complicate, avînd ca motiv de bază diferite forme geometrice și elemente cunoscute din desenul după natură.

Desigur, la primele lecții de desen decorativ temele au un caracter mai mult imitativ. De aceea, îndrumările pe care le dau sînt concrete, iar demonstrațiile la tablă privind, de exemplu, succesiunea unui desen decorativ format din linii, alcătuirea frizei prin repetarea motivului etc. — urmăresc să-i facă pe elevi să înțeleagă rolul poziției, al formei și mai ales al culorii în realizarea unui desen decorativ.

Urmăresc continuu dacă elevii și-au însușit cunoștințele elementare în vederea alcătuirii unui desen decorativ, precum și regulile de re-

prezentare a elementelor în compunerea motivelor, de însușire a lor prin repetare, alternare, răsturnare și simetrie.

În executarea desenelor îi îndrumez pe elevi să efectueze mai întîi schița în ereion negru, apoi să coloreze elementele decorative cu creioane colorate sau cu acuarele, întinzînd culoarea uniform pe toată suprafața și le indic procedeele cele mai potrivite acestui scop, arătîndu-le cum să minuiască pensula și creionul pentru a obține pete uniforme. Îi îndrum de asemenea să așeze sus, în stînga, motivul decorativ, pentru a se vedea clar care este elementul de bază al frizei realizate, și să lase între fișile de frize un spațiu liber de circa 20-30 cm, pentru a le putea distinge ușor.

În clasele a II-a și a III-a elevii execută frize decorative în culori, avînd ca motiv frunze cu contur crestat, iar în clasa a IV-a motive luate din faună.

În folosirea motivelor decorative luate din faună caut să-i deprind pe elevi cu eliminarea detaliilor necaracteristice și cu stilizarea, care dă desenului ornamental o expresivitate specifică, deosebită de cea a desenului după natură. Mă străduiesc ca școlarii să ajungă, pe baza îndrumărilor pe care le primesc în legătură cu elementele componente ale desenului și cu alegerea culorilor, la posibilitatea de a lucra independent, în mod creator. De aceea și temele pe care le indic au o dificultate sporită treptat nu numai în ceea ce privește elementul de bază, ci și în ceea ce privește organizarea lui prin așezarea în forme geometrice mereu mai complicate: dreptunghi, triunghi, romb, cerc.

O problemă foarte însemnată o constituie în studiul desenului decorativ predarea noțiunilor de colorit. Programa prevede o lecție de tehnica colorării, însă nici o lucrare metodică nu precizează modul de desfășurare a unei asemenea lecții. Ar fi bine dacă s-ar litografia unele planșe, pentru ca învățătorii și profesorii să se poată mai ușor orienta în tehnica colorării desenelor, cîci combinarea și armonizarea culorilor sînt probleme dificile și adesea insuficient sau empiric cunoscute.

Din experiența mea am observat că majoritatea elevilor, în graba de a colora, neglijează desenul. De aceea nu le permit să treacă la aplicarea culorii pînă cînd nu am controlat lucrarea. Procedînd astfel îi oblig pe școlari să cerceteze și să găsească singuri unele greșeli în executarea desenului.

Acord o mare însemnată culegerii de motive din arta populară, care dezvoltă mult interesul elevilor pentru lecții. De aceea îi îndrum să cerceteze și să strîngă astfel de motive din tezaurul artei decorative românești, cunoscut pînă în cele mai îndepărtate colțuri ale lumii pentru deosebita lui frumusețe și varietate tematică.

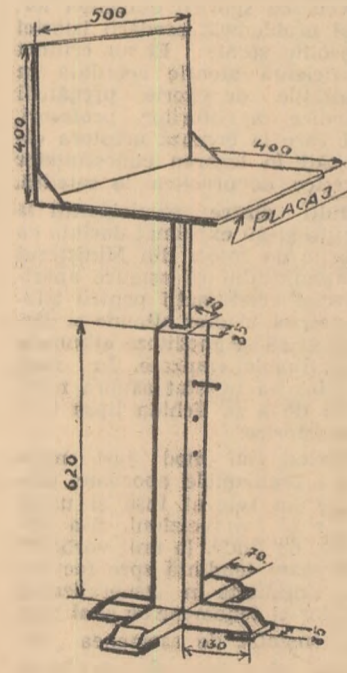
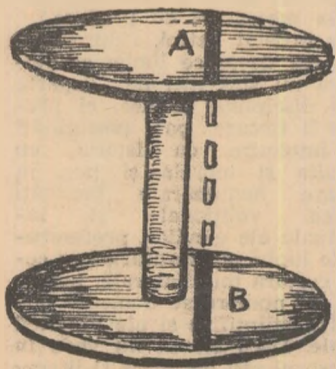
Prof. AFANASIE BUDEANU
Școala de 8 ani nr. 5, București

Demonstrații la orele de desen

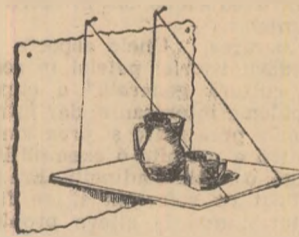
Executarea corectă de către elevi a studiilor în orele de desen depinde în mare măsură de posibilitatea acestora de a face observații vizuale asupra obiectelor respective. În acest scop sînt necesare o serie de condiții de bază: modele adecvate, expunerea lor corectă, o vizibilitate bună și demonstrații corespunzătoare.

Voi da un exemplu concret privind demonstrația pentru desenaarea unui corp cu formă de trunchi de con: ghiveciul de flori. Problema esențială este aici întuirea de către elevi a deformării cercului. Experiența arată că ei înțeleg destul de repede deformările în legătură cu așezarea în perspectivă a corpurilor, mai ales dacă folosim materiale didactice corespunzătoare. Un asemenea material, pe care l-am folosit cu bune rezultate, a fost cercul confecționat din sîrmă sau din alt material, pe care l-am așezat în diferite poziții pe orizont, deasupra acestuia și sub el. Se pot folosi de asemenea mai

metal, deducînd din demonstrație poziția concretă a ghiveciului. Este indicată, de asemenea, folosirea unor discuri de carton introduse într-un cilindru de sticlă. Pentru o întuire cît mai concretă este bine ca discurile să aibă într-o parte o culoare, iar în partea cealaltă o altă culoare. Dacă discurile de carton sînt fixate pe o axă formată dintr-o bară de lemn, la o distanță corespunzătoare înălțimii ghiveciului, se asigură întuirea mai clară a cercului de bază văzut de sus, ast-

Stativ pentru așezarea modelelor

fel încît elipsa pare mai bombată decît cea pe care o reprezintă cercul de la limita superioară a ghiveciului.

După întuirea concretă a poziției cercurilor componente și după demonstrațiile executate de profesor pe tablă, cu ajutorul modelului așezat la 20-30 cm sub nivelul ochilor, elevii execută cu mai mult succes desenul, deoarece pot analiza multilateral schimbările cercului față de orizont și pot întui pe model aceste deformări, pe baza unei strînse legături între cunoștințele teoretice și demonstrația practică.

ZOLTAN GEDEON
Cluj

Cercetări pedagogice în școală

Cadrele didactice se simt tot mai mult atrase spre o activitate colectivă de cercetări cu caracter pedagogic. Referatele prezentate în comisiile metodice, în cercările pe specialități, la sesiunile lecturilor pedagogice ilustrează din plin dorința învățătorilor și profesorilor de a găsi căile cele mai eficiente pentru ridicarea continuă a calității muncii lor.

Alături de aceste forme de activitate, cunoscute și folosite de multă vreme, în școli au început să apară, din inițiativa cadrelor didactice, și altele noi. Bunăoară colectivul Școlii de 8 ani nr. 32 din Capitală și-a propus să organizeze anual un fel de sesiune științifică în care profesorii să prezinte referate cuprinzând rezultatele cercetărilor lor cu privire la probleme pedagogice de interes general. La sesiunea din anul acesta, care a avut loc recent, au fost prezentate referatele „Matematica și educația” de profesorul Ion Ligor, „Informările politice — cale importantă de educare comunistă a elevilor” de prof. Mina Roșca, „Contribuția lecturilor geografice la înarmarea elevilor cu cunoștințe de geografie” de prof. Natalia Deciu, și „Unele mijloace de formare a scrierii corecte” de prof. Elena Proca.

Fără îndoială, o asemenea acțiune este pozitivă și folositoare deoarece dă profesorilor de diferite specialități posibilitatea să discute, pornind de la aspecte specifice disciplinelor lor, probleme pedagogice importante pentru munca întregii școli, să găsească răspuns la numeroase întrebări pe care le pune activitatea instructiv-educativă în școală.

S-a bucurat de un deosebit interes, în rândurile cadrelor didactice de la Școala nr. 32 referatul prezentat de profesorul Ion Ligor în legătură cu valorificarea laturii educative a predării matematicii. A fost apreciat îndeosebi capitolul care vorbește despre evidențierea însemnătății practice a instrumentului matematic pentru activitatea umană, despre educarea patriotică a elevilor prin mijlocirea problemelor alcătuite cu date culese din producție.

„Pentru ca elevii înșiși să fie convingeți de utilitatea practică a matematicii — arăta în referat profesorul Ligor — le vorbesc adesea despre succesele utilizării matematicii în diferite domenii ale practicii. Exemplele de acest fel au o însemnată funcție educativă, ilustrând utilitatea matematicii în înțelegerea dialectică a lumii, sporind convingerea elevilor că lumea poate fi cunoscută și încrederea lor în puterea rațiunii.

Legind predarea matematicii de practica desăvârșirii construcției socialismului putem contribui mult la educarea elevilor în spiritul patriotismului socialist. Lămbajul cifrelor, extrem de concludent și convingător, arată cu limpezime elevilor marile realizări dobândite de oamenii muncii sub conducerea partidului în anii puterii populare. Sint nenumărate domenii din care putem lua cifre pline de semnificație pentru a alcătui problemele pe care le rezolvăm cu elevii. De pildă, am dat elevilor mei, spre rezolvare, probleme care reflectă creșterea producției industriale și agricole, creșterea productivității muncii, creșterea bunăstării celor ce muncesc etc. I-au interesat mult pe elevi și problemele care ilustrează, comparativ cu trecutul, dezvoltarea învățământului în țara noastră. Iată câteva din aceste probleme: În anul școlar 1938—1939 existau în România burghez-moșierească 13 865 școli de cultură generală. În anul școlar 1961—1962 existau în țara noastră 15 638 asemenea școli. Cu cât la sută a crescut numărul școlilor de cultură generală în perioada la care ne referim? Știind că numărul facultăților existente în țara noastră în anul școlar 1961—1962 era de 151 și că în anul școlar 1938—1939 erau de 4³³/₁₉

ori mai puține, să se spună câte facultăți erau în anul școlar 1938—1939 în România? Statisticile vremii arată că în fostul județ Bacău trăiau, acum un sfert de veac, 214 000 locuitori. ⁵⁰/₁₀₇ din ei erau analfabeți. Câți analfabeți erau în fostul județ Bacău acum un sfert de veac?”

Relevind modalitățile prin care contribuie lecțiile de matematică la educarea patriotică a elevilor, referatul prezentat de tov. Ligor a dat numeroase sugestii nu numai colegilor săi de aceeași specialitate, dar și profesorilor care predau alte discipline.

Idei valoroase și interesante a cuprins și referatul privind însemnătatea informărilor politice pentru munca de educare a elevilor, prezentat de prof. Roșca Mina, care s-a oprit pe larg asupra convingerilor ce pot fi sădite în mintea elevilor pe această cale. „Informările politice — se spune în acest referat — îi ajută pe tineri să cunoască minunatele realizări dobândite de poporul nostru sub conducerea partidului, în opera mareață de desăvârșire a construirii socialismului, le arată condițiile nemaiintâlnite create azi pentru răspândirea culturii și științei, îi ajută să înțeleagă cât de important este să se pregătească temeinic pentru a fi capabili să devină oameni folositori patriei, poporului”. Valoros prin reliefașarea acestor idei, referatul ar fi putut să fie însă mult mai folositor cadrelor didactice dacă ar fi cuprins și referiri concrete la munca din școală, dacă ar fi arătat procedeele metodice care fac ca informările politice să se desfășoare cu rezultate cât mai bune.

Referatul cu privire la formarea deprinderilor de scriere corectă, prezentat de prof. Elena Proca, a cuprins o amplă expunere a experienței personale și a altor cadre didactice din școală. El a insistat asupra necesității de a se analiza cauzele greșelilor pe care le fac elevii și asupra mijloacelor menite să ducă la înlăturarea lor. Dintre acestea amintim explicarea rațiunii gramaticale a diferitelor forme ortografice, exercițiile de copiere, de dictare etc. Am reținut însă a acestui referat o anumită lipsă de sistematizare a ideilor, precum și, mai ales, faptul că a expedit foarte pe scurt tocmai ceea ce trebuia să constituie problema lui de bază într-o consfătuire la care participa întregul colectiv de cadre didactice — efortul comun al

tuturor profesorilor pentru formarea scrierii corecte a elevilor.

În referatul privind utilizarea lecturilor geografice la lecțiile de geografie s-au tratat probleme privitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească aceste lecturi, la selectarea și prezentarea lor, la integrarea lor în diferite momente ale lecției, la modalitățile de utilizare a lor, la clarificarea unor noțiuni geografice și pentru a face mai accesibile elevilor aceste noțiuni. „Unele lecții — se arată în referat — sînt destul de dificile, deoarece cuprind noțiuni cu totul noi pentru elevi sau descriu fenomene complexe. Pentru ca elevii să nu le învețe mecanic, pentru a le trezi interesul și a-i ajuta în înțelegerea fenomenelor, apelez la fragmente de lectură. De pildă, pentru caracterizarea climatului de munte am citit cu elevii fragmente din lucrarea lui I. Stoeneșcu „Clima Bucegilor”. La lecția despre Curentul cald al Golfului am citit cu ei un fragment dintr-o lucrare care vorbea despre expediția lui Papanin. Atunci când s-a vorbit despre marea drum maritim de nord s-au citit fragmente din cartea lui A. Talanov „Nansen”.

Ar fi fost bine dacă în acest referat — ca și în celelalte, de altfel — s-ar fi acordat o mai mare atenție problemelor pedagogice de interes comun pentru cadrele didactice. De asemenea, fiind vorba de un mijloc menit să stimuleze interesul elevilor pentru lecții, se putea insista mai mult asupra căilor prin care acest scop poate fi atins.

Este lăudabilă inițiativa Școlii de 8 ani nr. 32 de a organiza astfel de discuții științifice. Pe viitor acțiunea aceasta va putea fi dusă mai departe prin organizarea de colective care să cerceteze în comun diferite probleme pedagogice. Muncind în aceeași școală, observând aceiași elevi, avînd permanenta posibilitate de a discuta și de a se consulta, grupurile de profesori vor putea alcătui referate mai documentate, de o mai ridicată valoare științifică, care vor fi de tot mai mare folos procesului instructiv-educativ.

M. NICOLAIESCU

În ajutorul celor ce se pregătesc pentru examenul de definitivat

Secția de învățămînt a regiunii Bacău, ajutată de I.P.C.D.-Iași, s-a preocupat atent în ultimul timp de sprijinirea învățătorilor înscriși la examenul de definitivat. Pentru aceștia au fost organizate cursuri de scurtă durată, consultații colective și individuale etc. menite să-i ajute în însușirea problemelor, în cit mai buna pregătire pentru examen — garanție a ridicării nivelului lor profesional, a îmbunătățirii muncii lor instructiv-educative.

De pildă, în orașele de reședință ale celor opt raioane ale regiunii s-au ținut consultații cu teme ca „Particularitățile de vîrstă ale școlărilor”, „Figuri de comuniști în literatura de după 23 August”, „Metode de rezolvare a problemelor de aritmetică” etc.

La două centre inter-raionale — Bacău și Piatra Neamț — s-a desfășurat un curs de patru zile, în care au fost predate o parte din temele prevăzute de programa examenului de definitivat: „Numere fracționare”, „Rapoarte și proporții”, „Lupta dintre realism și anti-realism în literatură în prima jumătate a secolului XX”, „Baza și suprastructura societății”, „Procesul de învățămînt”.

L. FILIMON
Iași

Sesiune metodico-științifică

În zilele de 24—26 martie a avut loc la Timișoara prima sesiune metodico-științifică interregională organizată în acest an de Societatea de științe istorice și filologice din R.P.R.

La sesiune au participat numeroși profesori membri ai filialei din Timișoara, delegați ai filialelor din Arad, Baia Mare, Brașov, București, Cluj, Craiova, Deva, Galați, Iași, Lugoj, Pitești, Ploiești și Sibiu, precum și reprezentanți ai conducerii centrale a S.S.I.F. Lucrările sesiunii au fost deschise printr-o cuvîntare rostită de conf. univ. Emil Boldan, secretar general al S.S.I.F., și printr-un salut adresat participanților la sesiune de către tov. ing. I. Popoș, președintele Comitetului executiv al Sfatului popular al orașului Timișoara.

Un loc important în lucrările sesiunii l-au ocupat problemele privind conținutul și metoda predării istoriei și literaturii.

Baza discuțiilor privind lecțiile de istorie au constituit-o două referate prezentate în plenară — „Pentru partinitate, împotriva obiectivismului burghez în predarea istoriei în școala de cultură generală” (referent lector univ. Ion Dragomirescu), și „Unele probleme ale predării istoriei patriei în școala de cultură generală” (elaborat de un colectiv de profesori din București).

Lucrarea privind partinitatea în predarea istoriei s-a întemeiat pe tezele clasice marxism-leninismului.

În legătură cu această problemă s-a demonstrat, pe baza analizei unor exemple concrete din munca școlilor, însemnătatea caracterului partinic al predării pentru înarmarea elevilor cu cunoștințe cu adevărat științifice, pentru educarea lor în spirit comunist.

Lucrarea „Unele aspecte ale predării istoriei patriei în școala de cultură generală” a cuprins probleme interesante, dar într-un număr prea mare și prea variate pentru a permite o exemplificare largă, o analiză adîncită. Era mai indicat ca referatul să se fi limitat numai la câteva probleme mai importante, ca de pildă realizarea concordanței dintre programe și manuale, asigurarea conținutului educativ al lecțiilor, legarea lor organică de viață etc., tratîndu-le în profunzime.

Lipsurile referatului au fost suplinite în parte de discuțiile purtate în plenară și pe secții. Vorbitorii au arătat, printre altele, necesitatea de a determina cu precizie scopul instructiv-educativ al fiecărei lecții, de a urmări în mod organizat realizarea lui de-a lungul desfășurării ei etc.

O mare importanță pentru succesul lecțiilor de istorie — s-a subliniat în discuții — o are justa folosire a operelor clasice marxism-leninismului în pregătirea profesorului pentru predare, întemeierea expunerilor pe tezele cuprinse în aceste opere. De asemenea, s-a arătat necesi-

tatea utilizării materialelor de istorie locală.

Profesorii de istorie din școala de cultură generală participanți la sesiune și-au exprimat dorința de a fi dezbătute public unele inițiative pe linia îmbunătățirii metodelor de predare a lecțiilor în vederea sporirii eficienței lor, ca și problemele predării istoriei la școlile serale. Ei au criticat insuficiența atenției acordată în facultățile de istorie pregătirii metodice a viitorilor profesori, fapt care le creează acestora dificultăți în legarea cunoștințelor teoretice de practica la catedră.

Mulți dintre participanții la discuții și-au exprimat dorința ca forurile de resort din Ministerul Învățămîntului să asigure apariția unei crestomații pentru istoria patriei, a unor albume și diafilme și să se reediteze albumele și diafilmele epuizate. În mod deosebit s-a insistat asupra necesității de a se lichida lipsa hărților istorice.

Tratînd în mod just multe din problemele abordate, discuțiile au relevat însă și unele lacune și imprecizuni. S-a observat, de pildă, la unii vorbitori o oarecare tendință spre factologie, umiditate în generalizarea faptelor și fenomenelor analizate. S-a constatat de asemenea din discuții că o serie de profesori înțeleg greșit libertatea de a prelua în mod creator programele și manualele de istorie, alune-

cînd spre arbitrar în distribuirea materialului pe lecții.

În general, însă, dezbaterile au fost eficiente, ajutînd participanților să-și lămurească o serie de probleme privitoare la conținutul și metoda predării și dovedind o dată mai mult utilitatea întîlnirilor cît mai dese între profesorii de aceeași specialitate.

★

Problema predării limbii și literaturii romine în școala de cultură generală a fost de asemenea amplu discutată la sesiunea metodico-științifică interregională de la Timișoara.

Referatul cu această temă nu a epuizat, bineînțeles problemele predării, dar a constituit o bază suficientă pentru discuțiile care au urmat. Accentuînd asupra faptului că marea majoritate a profesorilor de limba și literatura romină desfășoară în rîndurile elevilor o muncă de calitate și obțin rezultate lăudabile, raportul a arătat că rămîn încă multe lucruri de făcut pentru îmbunătățirea metodelor de predare.

S-a insistat, astfel, asupra faptului că deoarece limba și literatura nu sînt nici pe departe niște discipline închise, ci prezintă la fiecare pas posibilități de împletire cu istoria, cu filozofia și morala și pun în mișcare nenumărate facultăți psihice, voliționale și intelectuale ale elevilor, profesorului de limbă și literatură i se cere o cultură multilaterală, temeinică, în numeroase domenii ale gândirii științifice și ale practicii sociale. Dacă elevul nu vede în profesorul său de limbă și literatură un om care cunoaște profund

viața, capabil să dea răspuns celor mai variate probleme ridicate de analiza unui text sau a unei opere, atunci eficiența lecțiilor nu se va ridica la nivelul necesar. După cum a arătat referatul, profesorul de limbă și literatură romină nu trebuie să conteze însă numai pe pregătirea sa anterioară, oricît ar fi ea de bună, și să se prezinte la orele de clasă fără a fi pregătit lecția respectivă pînă în cele mai mici amănunte. O lecție bună din toate punctele de vedere nu se realizează decît dacă este pregătită și organizată foarte atent. Oricît de bună ar fi pregătirea de specialitate și de cultură generală a profesorului, lecțiile sale își vor atinge pe deplin scopul numai dacă el stăpînește deopotrivă și metoda predării disciplinei respective. Este necesară de aceea, a subliniat referatul, o sporită exigență a profesorului față de sine însuși.

În unele locuri, a semnalat referatul, există tendința de a se sacrifica orele de compunere sau de analiză literară spre a dobîndi mai mult timp pentru transmiterea cunoștințelor de literatură. De asemenea, se constată pe alocuri tendința de a admite ca bune compuneri și analize literare ce constau în simple înșirări de fraze — uneori, e drept, cu cerința ca aceste fraze să fie frumos alcătuite. Combătînd aceste tendințe, referatul a arătat necesitatea de a se acorda mai multă importanță lecțiilor de compunere. Elevii profesorilor care dau atenția cuvenită acestor ore știu să distingă un plan judicios întocmit de unul haotic, o dezvoltare bine echilibrată de una lacunară, o expunere logică de una lipsită de articu-

Pornind de la cele mai înaintate concepții științifice

Cunoștințele generale despre structura atomului și a nucleului atomic, care se transmit elevilor din clasa a XI-a în ultima etapă a anului școlar, oferă posibilități deosebit de favorabile pentru dezvoltarea concepției lor materialist-dialectice despre lume. De aceea, pregătindu-mă pentru predarea temei respective, caut să valorific pe cât se poate mai larg aceste posibilități.

În cadrul primelor lecții, după ce elevii își vor fi însușit cunoștințele privind componența atomului, voi arăta că stabilitatea relativă a acestuia este explicată prin unitatea forțelor de atracție și de respingere care reprezintă contrariile în interacțiuni. Cunoștințele referitoare la învelișul electronic și la nucleu îmi vor servi ca dovezi pentru a ilustra caracterul inepuizabil al materiei. Voi atrage atenția elevilor asupra faptului că acesta nu trebuie interpretat în spiritul teoriei divizibilității infinite a materiei, potrivit căreia corpurile sînt formate dintr-un șir de sisteme, fiecare dintre ele închis și asemănător celui precedent și că nu ne putem închipui fracțiuni de particulă — electron, proton — dincolo de limita calitativă a divizibilității, fără ca acestea să existe în mod obiectiv în natură și deci operația să aibă sens fizic. Voi sublinia de asemenea faptul că proprietățile particulelor elementare pot fi înțelese numai pe baza studiului multilateral al conexiunilor și al interacțiunilor acestora cu alte corpuri.

Pentru a demonstra cum se evidențiază în studiul structurii atomului adevărul tezei materialismului-dialectic că pentru a înțelege corect fenomenele acestea trebuie considerate în legătura indisolubilă dintre ele, în intercondiționarea lor, voi arăta că microparticulele nu se pot concepe separat de cîmpuri, după cum nici cîmpurile nu există fără să fie legate de particule. Voi sublinia apoi că fiecarei fel de cîmp îi sînt caracteristice anumite legi. Așa, de exemplu, intensitatea cîmpului electromagnetic și a celui gravitațional din macrocosmos este invers proporțională cu pătratul distanței, pe cînd variația cîmpului nuclear cu distanța este exprimată de o lege cu totul diferită.

În această privință sînt deosebit de semnificative pentru elevi experiențele care dovedesc că sursa luminoasă și mediul absorbant formează un tot unitar, în

cadrul căruia molecula luminoasă și lumina emisă de ea suferă modificări profunde în cazul în care emisia de lumină se produce într-un mediu absorbant și particulele absorbante vecine sînt așezate la distanțe mai mici față de sursă decît lungimea de undă a luminii. Pentru o comparație mai amplă voi reaminti că și proprietățile particulelor cunoscute de elevi, cum sînt masa și sarcina electrică, sînt determinate de caracterul legăturii lor cu cîmpurile corespunzătoare.

Vorbind în cadrul lecțiilor care privesc structura nucleului atomic despre particulele elementare (protoni și neutroni), voi arăta că acestea nu sînt lipsite de structură (asemenea electronului) și că termenul de „elementar” se referă numai la indivizibilitatea calitativă a particulelor, care interacționează în procese ca un întreg. Mă voi referi apoi la faptul că toate particulele cunoscute suferă în permanență transformări interne, se transformă neconținut într-altele și voi sublinia că aceste fenomene, care nu infirmă valabilitatea legilor de conservare a masei, a sarcinii electrice etc., ca proprietăți ale materiei dovedesc în același timp încă o dată indestructibilitatea cantitativă a mișcării — energie, impuls și moment cinetic.

Cu prilejul studiului acestor fenomene voi accentua din nou unitatea materială a microparticulelor, care la nivelul actual al științei sînt considerate obiecte fizice fundamentale și voi atrage totodată atenția elevilor asupra faptului că în legătură cu aceasta nu poate fi vorba de nici un fel de „esență ultimă” a edificiului Universului.

Plecînd de la „automișcare” — caracteristică esențială a cîmpului — voi arăta că materia și mișcarea sînt legate între ele în mod inseparabil, scoțînd în evidență faptul că orice particulă materială are o mișcare proprie internă, iar specificul diverselor grupe de particule se bazează pe deosebiriile dintre formele de mișcare internă a materiei. Pentru elevi va deveni astfel mai evident faptul că nu se poate să atribuie cauza mișcării unor forțe externe.

La lecțiile despre energia nucleului atomic și reacții nucleare îmi propun să explic, pornind de la legile conservării masei și a conservării energiei, legătura dintre aceste două legi în raport cu ultimele concluzii la care a ajuns fizica modernă. În acest scop

voi prezenta o reacție în care nucleul suferă modificări, adică în care un atom se transformă în altul — de pildă, bombardarea nucleelor de litu cu protoni puternic accelerați în cîmpurile electrice. Determinările masei particulelor care intră în reacție ca și a aceluia care sînt produse, determinări ce se pot face prin metoda devierii nucleelor în mișcare încărcate pozitiv prin cîmpuri electrice și magnetice, par să arate că în acest proces fizic legea conservării masei nu este respectată căci apare o diferență de $0,01853 \text{ UA}_1$, denumită defect

de masă pe care precizia măsurătorilor nu ne îngăduie să o admitem ca fiind o eroare în calcule. Voi arăta lipsa de temei a concluziei la care au ajuns, pornind de la existența acestui defect de masă, fizicienii idealști, care afirmă că o parte din masă a dispărut și deci legea conservării materiei nu se aplică. Combătînd această concluzie, le voi demonstra elevilor că formula lui Einstein $M = \frac{E}{c^2}$ ($c = 3 \cdot 10^{10} \text{ cm}$)

dă fenomenului respectiv o explicație științifică. Într-adevăr, măsurătorile efectuate nu țin seama de variația energiei în timpul reacției. Dar, dacă se ia în seamă această variație, apare clar că micșorarea masei nucleului de heliu depinde de creșterea energiei sale cinetice „suficientă, după formula respectivă, pentru a completa defectul de masă. Elevii înțeleg că asemenea experiențe, în care se consideră separat legea conservării masei și legea conservării energiei în reacții cu variații mari de energie, nu sînt concludente din punct de vedere științific.

În încheierea temei, lecția „Fuziunea nucleară” ne oferă posibilitatea de a arăta elevilor că lumea microcosmosului, cu particularitățile sale calitative, nu este separată de macrocosmos și megacosmos — lumea sistemelor cosmice gigantice — și că procesele de dezvoltare a astrilor nu pot fi studiate fără cunoașterea proceselor din interiorul atomului.

Trăgînd concluziile voi sublinia încă o dată că rezultatele cercetărilor în domeniul științelor naturii dau lovituri nimicitoare concepțiilor idealiste.

Prof. C. BARON
Giurgiu

Studiu în sera cu plante tropicale a stațiunii experimentale republicane Timișoara

PUNCTE DE VEDERE

În legătură cu predarea literaturii la clasele V-VII

După cum se știe, în clasele V—VII se studiază, la orele de lectură literară, opere literare de mică întindere sau fragmente din opere mai întinse, cu scopul, bine precizat de programele școlare, de a-i familiariza pe elevi cu unele din creațiile literare, în versuri sau în proză, ale scriitorilor noștri clasici sau contemporani, de a contribui, prin analiza acestora, la întărirea educației intelectuale, morale și estetice a tineretului, în vederea dezvoltării lor multilaterale. Prin aceasta studiul lecturilor literare se încadrează în procesul de cunoaștere, imbinîndu-se cu formarea etică a elevilor și cu trăirea unor emoții estetice.

Încadrîndu-se în procesul de cunoaștere, studiul lecturilor literare trebuie să se conformeze principiului fundamental al cunoașterii dialectice, care precizează că în acest domeniu trebuie să se pornească de la cunoscut la necunoscut, de la simplu la complex, de la particular la general. Prin urmare, o poezie, o schiță sau o năvelă reprezintă simplul, particularul care trebuie cunoscut în primul rînd, iar datele biografice și bibliografice privitoare la autorul respectiv constituie complexul, generalul la care se ajunge după cunoașterea simplului, a particularului. Acesta a fost de altfel și unul din criteriile care au stat la baza noii organizări a problemelor în manualele de limba română pentru clasele a V-a și a VI-a (ediția 1962). De altfel, a porni de la datele bibliografice, mai ales la clasa a V-a, în care elevii vin pentru prima dată în contact cu un număr mai mare de creații literare ale scriitorilor noștri cei mai reprezentativi, înseamnă să ignora și principiul inductiv.

În discuțiile pe care le poartă în comisiile metodice, la cercurile pedagogice etc., numeroșii profesori de limba română susțin însă un alt punct de vedere de care țin seama, bineînțeles, și în predare. A-nume, ei consideră indicat să expună în primul rînd, în fața elevilor, datele biobibliografice și apoi să treacă la analiza operii. La aceasta a condus și faptul că multă vreme, în manuale, notițele biobibliografice erau așezate la început de capitol. Ca urmare, unii profesori ocupă în întregime prima oră de studiere a unui capitol sau, în cazul cel mai bun, cea mai mare parte a ei, pentru a prezenta, adesea cu multe detalii, viața și opera scriitorului respectiv, fără ca cel puțin să fi făcut lectura expresivă a operii incluse în manual. Or aceasta nu poate duce decît la supraîncărcarea elevilor cu date neprevăzute în programele școlare, tînzînd unora la predarea istoriei literaturii încă de la clasa a V-a. Pe lîngă

supraîncărcarea elevilor, acest fel de a concepe predarea literaturii la clasele V—VII mai are un mare dezavantaj: toată atenția se concentrează asupra datelor biografice și asupra operelor necunoscute încă de elevi ale unui scriitor, nu asupra aceluia incluse în manual cu scopul precis de a fi cunoscută sub toate aspectele ei, în vederea educării lor în spirit comunist, al formării gustului și a interesului lor pentru literatură, precum și a deprinderii lor de a sesiza moralul și frumosul din fiecare lectură literară, adică de a o cunoaște și a o trăi intens.

Dar unele cadre didactice continuă încă să reducă analiza operelor literare la aspectul cognitiv, ignorînd complet sau în mare parte pe cel al trăirii etice și estetice. Înțelegerea și gustarea frumosului exprimat prin opera literară, trăirea lui trebuie să fie ținta principală a analizei literare a fiecărei opere. Reducerea analizei la simpla reproducere a conținutului unei opere literare nu reprezintă nici cel puțin un act temeinic de cunoaștere, cu atât mai puțin unul de înțelegere și de trăire emoțională a ei. Aceasta poate asigura doar dobîndirea unor cunoștințe restrinse despre istoria literaturii, dar nu inițiere în marile creații artistice, nu formarea gustului și a interesului pentru literatură, înseamnă un fel de intelectualism formal, nu trăire intensă a unuia dintre sectoarele cele mai vaste ale artei, arta cuvîntului scris.

S-ar putea obiecta că și tratarea datelor biobibliografice la sfîrșitul capitolului ar putea prezenta în parte același neajuns, ispitind pe unii profesori să-i consacre o oră întreagă în detrimentul analizei operii literare prevăzută de programa școlară. Desigur, s-ar putea întîmpla și acest lucru. Această tendință trebuie însă combătută, deoarece la clasele V—VII nu se predă istoria literaturii. Datele biografice și biobibliografice nu sînt incluse în manual decît pentru a lărgi tîrpețat orizontul cunoștințelor elevilor, pregătindu-i pentru înțelegerea altor opere literare și îndrumîndu-i spre alegerea lecturilor lor în funcție de accesibilitatea acestora.

Pentru a atinge scopul educației intelectuale, morale și estetice a tineretului, profesorul de limba română este chemat să accentueze în primul rînd nu datele, ci conținutul operelor, să trăiască el însuși și să-i obișnuiască și pe elevi a trăi intens fiecare operă literară, să-i învețe să o guste și să poată exprima clar și plastic ceea ce simt și gîndesc.

Prof. ION POPESCU
Școala medie „Gh. Lazăr” — București

lație, o exprimare corectă și luminoasă de una cu greșeli stilistice, lexicale sau sintactice.

Aceste aspecte și altele, expuse în referat, au prilejuit dezbateri vii și îndelungate în rîndurile cadrelor didactice prezente la sesiune. Participanții la discuții s-au referit în spusele lor la numeroase aspecte importante legate de predarea limbii și literaturii romîne — cum sînt, de pildă, conținutul programei și manualelor, al culegerilor de texte, literatura metodică de specialitate, munca metodică în cercurile pedagogice, probleme privind bibliotecile școlare, filmele și discurile cu subiect literar, activitatea în cercurile literare ale elevilor etc. — și au făcut observații și propuneri care merită atenție. Numeroși vorbitori au subliniat necesitatea unei sincronizări mai accentuate a programelor de istoria R.P.R. și istoria literaturii romîne, între care mai există decalaje uneori evitabile. S-a arătat că atît programele cit și manualele au fost simțitor îmbunătățite în ultimul timp, dar că încă mai este de lucru pentru descongestionarea unor dîntre programe și pentru aducerea manualelor la nivelul înțelegerii elevilor, în special în clasele a VIII-a și a XI-a. În legătură cu materialul de literatură pe care elevii trebuie să-l aibă la îndemînă, s-a propus fixarea unor baremuri pentru bibliotecile școlare, în așa fel încît acestea să cuprindă neapărat toate operele de literatură romînă și universală necesare, într-un număr de exemplare

suficient pentru desfășurarea normală a procesului de învățămînt. S-a arătat că ar fi bine ca „Metodica literaturii”, apărută numai în 6000 de exemplare, să fie reeditată și să se acorde mai multă atenție problemelor de metodică a literaturii la cursurile serale.

★

În cadrul sesiunii au fost prezentate și o serie de comunicări științifice din domeniul istoriei și filologiei. Astfel, profesorii de istorie au ascultat comunicările „Date privitoare la începuturile Fimișoarei” (de A. Tintă, M. Bizelea, Al. Rusu, C. Rudeanu, profesori din Timișoara), „Orașul Timișoara în izvoarele orientale” (de M. Guboglu, cercetător științific principal, București), „Greva muncitorilor feroviari din Timișoara — aprilie 1904 — oglindită în presa locală” (de prof. Gh. Oancea, Timișoara), „Izvoarele rîscălei lui Horia” (de prof. univ. Șt. Pascu, Cluj), „Ziare ilegale de uzină la Arad în anul 1931” (de prof. V. Marin, Timișoara), „Statuiete tesaliene în Banat” (de profesorii M. Moga, Timișoara și Oct. Răuț, Reșița). În domeniul filologiei au fost expuse comunicările „Aspecte ale unificării limbii literare romînești în secolul al XIX-lea” (de prof. Gh. Ivănescu, Timișoara), „Valori literare în cronica anonimă brincovenească” (de prof. L. Atanasiu, Timișoara), „Eroul în basmul rusesc și romînesc” (de prof. A. Heinrich, Timișoara), „Folclorul în opera lui M. Sadoveanu” (de prof. E. Todoran,

Timișoara) și „Sinonimia frazeologică și figurată în stilul lui M. Sadoveanu” (de prof. Șt. Munteanu, Timișoara).

Cu prilejul sesiunii a avut loc și un foarte util schimb de experiență între filialele participante, într-o ședință cu acest obiectiv, condusă de secretarul general al S.S.I.F., conf. univ. Emil Boldan. Exprîmîndu-și satisfacția asupra lucrărilor sesiunii, mulți participanți au solicitat un sprijin mai substanțial din partea secțiilor de învățămînt pentru atragerea unui număr cit mai mare de profesori în cadrul Societății de științe istorice și filologice, care are menirea de a contribui la ridicarea nivelului muncii de cercetare științifică și a măiestriei predării istoriei, limbii și literaturii.

Excursiile prin Timișoara și la Arad organizate cu prilejul sesiunii au completat în mod plăcut și util discuțiile din plenară și pe secții, ca și schimbul larg de experiență.

Conducerea centrală a S.S.I.F. este chemată să valorifice acțiunea deosebit de utilă pe care a întreprins-o, continuînd seria sesiunilor metodic-științifice interregionale și transmișînd organelor de resort ale Ministerului Învățămîntului observațiile și propunerile dobîndite pe această linie, în vederea îmbunătățirii continue a predării istoriei, limbii și literaturii romîne în școlile de cultură generală.

TATIANA CIOCIRLIE
ELIZA BICHMAN
MIRCEA BRĂTUCU

Elevii de la Grupul școlar construcții din București urmărind explicațiile profesorului asupra folosirii cofrajelor

Exemplul tehnicii înaintate

Eficiența predării cunoștințelor de specialitate în strînsă legătură cu tehnica nouă cere să se arate neapărat la lecții, într-un mod cât mai concret, cum se aplică în producție concepțiile tehnice înaintate, tehnologia modernă.

Pornind de la această cerință am căutat să organizez, în legătură cu principalele teme ale disciplinei „Construcții”, pe care o predau la școala tehnică, demonstrații desfășurate chiar pe șantierele pentru care lucrările prezentate în aceste teme sînt tipice. Pe baza acestor demonstrații, a discuțiilor cu inginerii și tehnicienii care execută lucrarea, ca și pe baza exemplelor cunoscute de elevi din practica lor de șantier ei au putut trage importante concluzii tehnico-economice în legătură cu lucrarea respectivă.

Am aplicat acest procedeu, de pildă, la temele privind elementele de arhitectură ale clădirilor, amplasarea acestora, tipurile de clădiri și trasarea construcțiilor, organizînd cîteva lecții cu caracter de demonstrație la noile complexe de clădiri din Piața Gării, din Piața Abatorului și din alte cîteva locuri ale orașului nostru. Cu acest prilej am analizat cu elevii executarea zidăriei cu cărămizi obișnuite, dozajele cele mai eficiente pentru mortar și construirea unor ziduri despărțitoare, paralele cu turnarea în cofraje realizate din panouri, care constituie cea mai nouă tehnică de construcție aplicată pe șantierele respective.

La tema „Lucrări de beton și beton armat”, unde exemplificările au fost făcute pe șantierele „Unirea” și „Carbochim”, am insistat în special asupra confecționării și montării stîlpilor și fermelelor de beton armat prefabricat și a grinzilor postcomprimate. Cu acest prilej am efectuat cu elevii și măsurători tensiometrice pentru stabilirea rezistenței elementelor prefabricate la eforturi sub sarcini.

Cînd am predat lecțiile privind construcțiile metalice am organizat demonstrații pe șantierul fabricii „Tehnofrig”, unde se construiește o hală uriașă. Aici elevii au putut urmări alcătuirea secțiunilor pentru stîlpi, ferme și luminatoare, ca și asamblarea și montarea lor.

Uneori, șantierele de construcții din orașul nostru nu ne puteau furniza toate exemplele necesare. De aceea, folosind sprijinul

Trustului regional de construcții, am organizat o serie de vizite pe diferite șantiere din alte orașe. Astfel, am vizitat cu elevii Atelierul de prefabricate din Turda, unde au putut cunoaște în practică tehnologia executării fișilor cu goluri și a stîlpilor precomprimați, ca și activitatea laboratorului de încercări și au efectuat lucrări practice la încercarea unor fișii și chesoane. Tot la Turda, la Fabrica de ciment, elevii au putut să vadă cum se aplică metoda de ridicare a coșurilor cu ajutorul cofrajelor glisante.

Șantierele care aplică tehnica cea mai nouă, cum e cazul pereților glisanți la construcția blocurilor, a tencuielilor mecanizate, a lucrărilor de izolații cu praf hidrofob, a grinzilor postcomprimate și ridicate cu vinciuri speciale ș.a.m.d. au fost vizitate în mai multe etape ale lucrării, pentru ca elevii să cunoască metodele respective sub toate aspectele lor.

Am programat, pentru sfîrșitul acestui an școlar, o lecție-excursie la București, pentru cunoașterea metodelor de construcție a blocurilor din panouri mari, a lucrărilor sistem fagure, a folosirii materialelor plastice în lucrările de finisaj etc.

Unele lecții demonstrative au urmărit cunoașterea de către elevi a materialelor moderne introduse în construcții. De pildă, am organizat lecții-excursii la fabrica „Horia, Cloșca și Crișan” care produce covoare din policlorură de vinil, tapete lavabile și semilavabile, plăci înlocuitoare de faianță, plăci pentru pardoseli, obiecte sanitare din polimeri etc., precum și Combinatul de industrializare a lemnului de la Gherla, unde elevii au putut vedea procesul de fabricare a furnișelor tehnice, placajelor și plăcilor aglomerate.

O metodă eficientă de prezentare a tehnologiei și a proceselor înaintate de muncă utilizată în școala noastră cu sprijinul conducerii Trustului regional de construcții o constituie și organizarea de demonstrații ale maistrilor, ale șefilor de echipe și ale muncitorilor frunțași în întrecerea socialistă. Bunăoară, după predarea temei privitoare la pardoseli de mozaic am invitat în școală, pentru a face o demonstrație practică, pe maistrul I.

Condor, cunoscut specialist în lucrările de acest gen. Asemenea demonstrații s-au efectuat și după predarea temelor privitoare la lucrările de parchetare specială, la lucrările de calcio-vecchio etc. După demonstrații s-a discutat despre fiecare fază a lucrării, despre comportarea materialelor utilizate, despre productivitatea muncii etc.

Lucrările de control și rezultatele obținute de elevii noștri în cadrul brigăzilor de pe șantierele de construcții repartizate exclusiv școlii de către conducerea Trustului regional de construcții dovedesc eficiența lecțiilor demonstrative. De aceea ne propunem să organizăm asemenea lecții la toate temele disciplinelor de specialitate, asigurînd astfel o legătură permanentă a predării cu practica, cu problemele muncii de pe șantiere.

Ing. GRAȚIAN DRAGOȘ
Grupul școlar de construcții din Cluj

Probleme de mecanică tehnică

Predarea lecției „Momente de inerție” la orele de mecanică tehnică cere profesorului să folosească, paralel cu explicațiile din domeniul fizicii, și instrumentul matematic. O deosebită importanță are lămurirea elevilor asupra raportării momentelor de inerție la o axă, deoarece cunoștințele în legătură cu aceasta îi vor ajuta mult în efectuarea calculului de rezistență al organelor de mașini, al profilelor laminate precum și, în general, rezolvarea problemelor privind mișcarea de rotație din dinamică.

În predarea acestei teme voi sublinia de la început, pe baza noțiunilor însușite anterior de către elevi, rolul important pe care-l are masa unui sistem de puncte materiale în cunoașterea condițiilor mișcării acestora. Voi evidenția apoi că totuși masa unui sistem de puncte materiale nu-l caracterizează suficient în ceea ce privește mișcarea. Pentru a demonstra acest lucru voi desena pe tablă două roți menționînd că au aceeași masă, însă raze diferite, la care aplic cîte un cuplu din același moment. Pe baza experienței lor practice elevii își vor putea da seama că, deși roțile au aceeași masă, roata cu raza mai mare se pune mai greu în mișcare. Voi desprinde deci, cu ajutorul clasei, concluzia că, dintre două roți de aceeași masă, roata cu raza mai mare se pune mai greu în mișcare, adică are o inerție mai mare aceea a cărei masă este mai depărtată de axă, sau care are masa mai răspîndită. Voi conchide că alături de masă, răspîndirea acesteia joacă un rol important în mișcarea de rotație a unui corp și voi arăta că elementul care caracterizează răspîndirea masei într-un corp se numește moment de inerție.

Trecînd la prezentarea momentului forțelor unui corp solid rigid în raport cu o axă de rotație voi atrage atenția elevilor asupra faptului că, ori de cîte ori vorbim de răspîndirea masei într-un corp, adică de momentul lui de inerție, trebuie să ne referim la o axă sau la un punct.

Voi desena apoi pe tablă un corp solid rigid care se rotește în jurul axei sale și voi arăta cum se calculează momentul forțelor de inerție ale acestuia în raport cu axa de rotație. Voi împărți figura în părți egale de masă și voi scrie ecuația forțelor de inerție tangențiale, care sînt cunoscute elevilor de la mișcarea circulară uniform variată. Voi desprinde împreună cu ei concluzia că forțele de inerție normale au un moment nul, care

intersectează axa. Voi cere apoi unui elev să scrie momentele forțelor de inerție tangențiale și să deducă momentul total al forțelor de inerție.

Voi trece apoi la explicarea momentului de inerție al unui sistem de puncte materiale în raport cu axa și voi arăta elevilor ce înțelegem prin moment de inerție mecanic al unui sistem de puncte materiale situate într-un plan în care am considerat două axe rectangulare Ox și Oy , voi deduce cu ajutorul elevilor expresia momentului de inerție, întîi în raport cu axa Ox , iar apoi în raport cu axa Oy .

În ultima parte a lecției mă voi ocupa de determinarea valorii distanței medii a unui punct material față de o axă și a momentului de inerție al unei bare subțiri față de o axă perpendiculară pe direcția barei.

După ce, pe baza demonstrației, vom deduce cele două expresii ale distanței medii, voi arăta elevilor că oricare din cele două expresii poate fi utilizată în problemele cuprinzînd momente de inerție, de exemplu, în calculul momentului de inerție al unei bare subțiri de masă față de o axă care este perpendiculară pe direcția ei. Pentru a demonstra aceasta voi desena pe tablă o bară subțire precum și o axă care trece prin extremitatea barei și e perpendiculară pe direcția acesteia, în vederea calculării momentului de inerție mecanic al barei față de axă. Elevii își vor putea da seama pe baza desenului că, pentru a afla momentul de inerție al unui element al barei față de axă, trebuie să înmulțescă masa elementului respectiv cu patratul distanței medii a acestuia față de axă. Pe baza acestor date și prin utilizarea formulei cunoscute anterior, elevii vor deduce masa elementului și distanța medie a elementului față de axă, ceea ce le va permite să afle momentul de inerție al elementelor de bază și momentul total de inerție, care este expresia momentului de inerție al unei bare subțiri față de extremitatea sa.

Ca aplicații practice voi folosi probleme cu date concrete din producție, privind mai ales calculul diferitelor organe de mașini. Asemenea probleme fixează și consolidează cunoștințele predate, subliniînd încă o dată importanța lor pentru activitatea practică a viitorilor tehnicieni.

Ing. ION BILEA
București

Studiul agrotehnicii în cercurile de elevi

În vederea lărgirii orizontului cunoștințelor de specialitate ale elevilor, la Centrul școlar din Tg. Mureș au luat ființă, începînd din acest an, pe baza noului profil de pregătire a cadrelor pentru agricultură, două cercuri tehnice — unul pentru studiul problemelor de agricultură și unul zooveterinar.

Fiecare dintre aceste cercuri cuprinde mai multe secții pentru studiul unor probleme de specialitate. În cadrul cercului tehnic agricol s-au organizat, de pildă, secții de fitotehnie, de agrotehnică, de mecanizare, de horticultură și botanică, fiecare din ele urmărind una sau două probleme. În acest fel munca de cercetare poate fi aprofundată în mod corespunzător și în același timp este înlăturată primejdia suprîncercării elevilor. Aceștia au efectuat lucrări de cartare parțială a solului la G.A.C. Sintana, cercetează probleme ca determinarea procentului de zahăr la soiurile de sfeclă de zahăr din regiune, influența îngrășămintelor extraradiculare la porumb, provocarea formării rădăcinii și mugurilor în vederea obținerii de recolte timpurii de cartofi etc. Efectuarea lucrărilor cerute de studiul acestor probleme se desfășoară sub direcția îndrumare a profesorilor de specialitate, iar rezultatele obținute de fiecare secție în cerce-

tarea problemelor sînt puse în discuția tuturor membrilor cercului, în ședințele plenare care au loc lunar.

Iată, de pildă, cum s-a desfășurat pînă acum activitatea membrilor secției de agrotehnică, care s-a ocupat de lucrările de cartare parțială a solului la G.A.C. Sintana. După fixarea temei s-a organizat o consfătuire cu toți cei 20 de membri ai secției de agrotehnică, stabilindu-se scopul lucrării, problemele ce se propun spre rezolvare, etapele de desfășurare a lucrării, repartizarea sarcinilor, locul unde se vor efectua analizele probelor de sol și datele pînă la care trebuie terminată fiecare etapă a studiului. S-a hotărît să se determine, la toate trupurile ce alcătuiesc teritoriul gospodăriei colective, textura solurilor, procentul de humus, conținutul în azot, conținutul în fosfor și conținutul în potasiu. În acest scop s-a organizat în prealabil o recunoaștere a teritoriului gospodăriei colective, întocmindu-se o schiță. După luarea probelor, acestea au fost aduse în laboratorul școlii și au fost uscate, iar elevii au trecut la efectuarea analizelor, fiecare dintre analize fiind efectuată paralel de cîte doi-trei elevi. Pentru a se asigura folosirea unei aparaturi cît mai moderne în executarea analizelor la probele de sol, s-a luat legătura

cu laboratorul agrochimic regional. Aici, după ce și-au însușit tehnica lucrărilor și au învățat să minuiască aparatura, elevii au executat cu precizie lucrările de analiză.

S-a trecut apoi la interpretarea rezultatelor obținute și la întocmirea referatelor, care au fost expuse ulterior în ședința plenară a cercului. O dată cu aceasta au fost prezentate și schițe ale terenurilor gospodăriei, ca și planșe care cuprindeau rezultatele obținute sau înfățișau aparatura folosită la analizele chimice ale solurilor. În urma discuțiilor, rezultatele cercetării au fost comunicate gospodăriei colective din Sintana, făcîndu-se propuneri în vederea îmbunătățirii prin diferite metode a calității solurilor respective. De pildă, determinîndu-se care sînt trupurile cu un conținut mediu de azotați sau de fosfor, s-a propus să se aplice la aceste trupuri îngrășămintele chimice azotate (azotat de amoniu), îngrășămintele cu superfosfați etc.

Pe baza experienței acumulate pînă acum școala și-a propus să extindă cercetările și la alte probleme, în strînsă legătură cu producția unităților agricole socialiste.

Prof. MIHAI COSTĂCHESCU
Tg. Mureș

Predarea scrierii runde

Ca și predarea scrierii cursive sau batarde, predarea scrierii runde contribuie la dezvoltarea deprinderii elevilor de a scrie frumos, de a da o formă exterioră ordonată și estetică lucrărilor lor.

Spre deosebire de celelalte scrieri prevăzute în programa școlară, scrierea runde nu este o scriere înclinată. Trăsăturile ei de bază sînt: bastonatele — trăsături verticale la fel de groase — și trăsăturile rotunde — ovale și semiovale.

Ca și la scrierea cursivă, portativul este format din 6 linii orizontale — 3 rînduri mari și 2 jumătăți la marginea de sus și de jos a celor 3 rînduri. Liniile verticale formează pătrățele cu liniatura orizontală. Pentru uzul școlar se pot folosi cu succes caiete de matematică: patru pătrățele din caietul de matematică sînt socotite drept unul pentru scrierea runde; deci, într-un portativ vor intra pe vertical 8 pătrățele din caietul de matematică. Este bine să se liniereze caietul în prealabil. Între portative se lasă spații libere de cel puțin un pătrățel.

Pentru scrierea runde se întrebuițează o peniță specială — peniță runde cu vârful tăiat oblic — sau alte penițe ce se găsesc în comerț, tăiate oblic la vîrf și slefuite.

La predare profesorul desenează la tablă, pe portativ, întii fiecare element component al literei în mod separat și abia după aceea litera respectivă. Pentru ca elevii să observe mai bine cum se înscrie litera pe portativ, ca și ordinea scrierii elementelor componente, punem săgeți ce indică direcția trăsăturilor și cifre ce indică ordinea trăsăturilor înscrise.

Conform programei, în trimestrul al III-lea se prevede la clasa a V-a predarea scrierii runde, iar la clasa a VI-a recapitularea ei în cadrul recapitulării scrierilor parcurse în anii precedenți.

În clasa a V-a, la predarea scrierii runde, voi urma ordinea genetică a literelor conform grupelor indicate în programă. În clasa a VI-a, unde voi repartiza pentru recapitularea scrierii

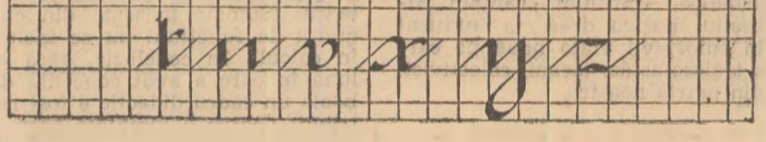
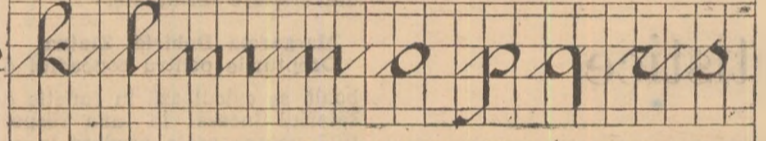
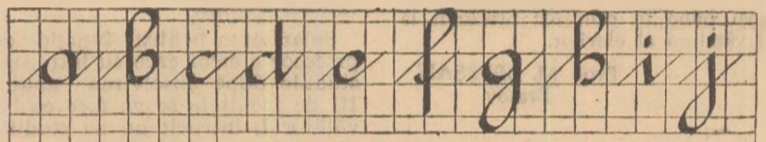
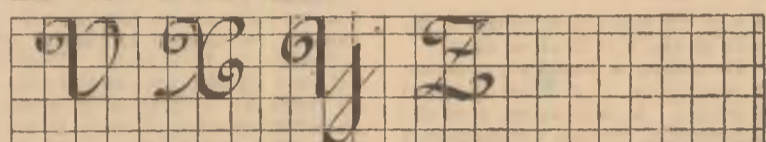
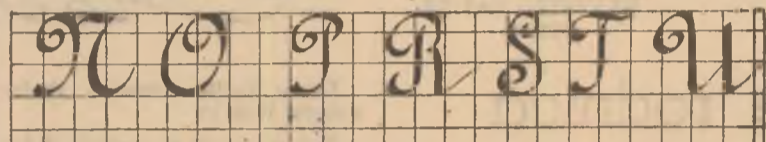
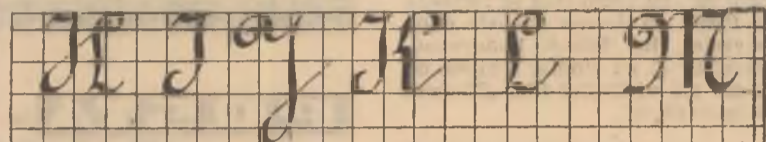
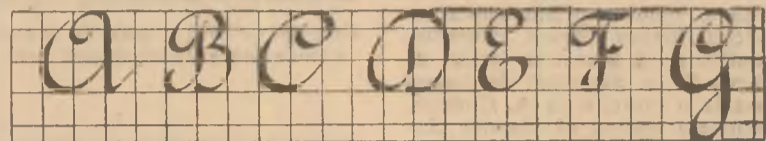
runde o oră, voi urma ordinea alfabetică.

La aplicații voi scrie cu elevii diferite nume proprii din geografia țării, în special nume de orașe sau centre industriale apărute de curînd pe harta țării, nume de localități istorice, nume de eroi comuniști și uteciști, date istorice. Pentru a înviora lecția voi cere elevilor să propună ei înșiși astfel de nume.

În cadrul orelor următoare, în care voi organiza exerciții aplicative de scriere runde în combinație cu scrierea cursivă sau batardă, vom scrie inventarul clasei (în care titlul și data vor fi

scrise în runde, iar denumirea obiectelor și numărul lor cursiv), vom întocmi un anunț etc. O astfel de lucrare poate fi socotită drept un extemporal și notată. Lucrările cele mai bune ca și cele mai slabe vor fi analizate din punct de vedere al formei exterioare cît și al conținutului, față de întreaga clasă. Pentru încurajarea elevilor voi expune cele mai bune lucrări într-o vitrină specială, în holul școlii.

MARIA AVACHIAN
Școala de 8 ani nr. 27
București

Într-o bibliotecă școlară

Biblioteca Școlii medii nr. 4 din Galați desfășoară o bogată activitate pentru asigurarea unei lecturi variate și adecvate nivelului de cunoștințe al elevilor, dispunînd de un fond bogat de cărți, a cărui alcătuire a avut drept criteriu de orientare datele bibliografice întocmite de bibliotecară în colaborare cu cadrele didactice, în lumina programelor școlare.

Elevii găsesc la bibliotecă, pentru studiul literaturii române, multe lucrări de bază, cum sînt de pildă operele lui Eminescu, Caragiale, Coșbuc, Vlahuță, Sahia, Topîrceanu, Sadoveanu, Galaction. Acestea stau la dispoziția lor într-un număr suficient, adică în 8—10 și chiar 15—20 exemplare.

Totuși mai există opere ca scrierile lui D. Cantemir, M. Costin, D. Bolintineanu (necesare elevilor din clasa a IX-a), sau Iliada (necesară elevilor din clasa a VIII-a) care se găsesc doar în număr de 2—3 exemplare, adică cu totul insuficient față de cerințe. De asemenea, unele scrieri de Marin Preda, Titus Popovici, Maria Banuș sau Aurel Baranga, necesare elevilor din clasa a XI-a, care se pregătesc pentru examenul de maturitate, sînt slab reprezentate în fondul bibliotecii.

Din păcate, am întîlnit și un alt aspect: lipsa completă a unor lucrări necesare, ca de exemplu „Ion” de L. Rebreanu, scrierile în proză ale lui T. Arghezi, piesele Luciei Demetrius, lucrările lui Nagy Istvan și Asztalos Istvan,

lucrări care oglindesc aspecte ale vieții satului contemporan etc. Cauza? Fie că n-au fost procurate la timp, fie că au fost achiziționate într-un număr mic de exemplare, care s-au uzat între timp sau au fost pierdute.

Bibliotecara, ajutată de către colectivul de profesori, va trebui să folosească cît mai chibzuit fondurile pentru achiziționarea de cărți și, pe măsura în care sînt

reeditate, lucrările cerute de programe să fie achiziționate într-un număr suficient de exemplare. Astfel, biblioteca școlii va cîștiga și mai multă popularitate în rîndul cititorilor și își va putea îndeplini mai bine importantul rol care-i revine în sprijinirea procesului instructiv-educativ.

Z. BARTHA

Îndrumați de bibliotecară, pionierii petrec momente plăcute în lumea cărților

Micii aeromodeliști studiază un nou tip de planor

Cuvîntul unui părinte

„Îți scad nota la purtare...”

Am sunat. Mi-a deschis, ca de obicei la acea oră, Fana. Dar n-am fost primit cu un „Uraaa!.. bine c-ai venit”, ci cu un foarte rece „Bună”, prevestitor de furtună.

— Mi-ai făcut-o!

— Ce anume?

— V-am telefonat doar, și ție și mamei, la birou, ieri, să vă reamintesc de lectoratul cu părinți, de la ora 5...

— E adevărat. Dar vezi, nici mama și nici eu nu ne-am putut încheia treburile pînă la ora aceea. La prima ocazie...

N-am fost deloc convingător, pe semne, căci Fana continua să fie bosumflată. Încercai s-o îmbunez.

— Mi-a scăzut din cauza voastră nota la purtare — izbucni ea. Bine îmi șade! Pionieră cu 9...

— Poate din alt motiv...

— Pe cuvînt că nu!

Cam la aceasta s-a rezumat discuția cu Fana. Înclinam să mă consider vinovat pentru supărarea ei. În definitiv, mie trebuia să mi se scadă nota la purtare...

A doua zi, la școală:

— Vreau să vă explic. Înțeleg utilitatea ședințelor cu părinții, a lectoratelor. Dar programul de lucru al soției și al meu coincide uneori cu ora de ședință pe care o fixați dvs., tovarășă învățătoare...

— De ce nu vă învoiți? Nu puteți să faceți atîta sacrificiu pentru fîca dvs.?

— Știu că nu e un sacrificiu, e o obligație părintească. Și totuși, cu toată bunăvoința, se poate întimpla să n-o poți respecta.

— În cazul de față, o fi adevărat. Dar, vedeți, cîtiva dintre părinții elevilor din clasă lipsesc mai întotdeauna de la ședințe. N-au venit o dată, de două ori, de trei ori... Trebuia să iau o măsură. De aceea am avertizat copiii că le voi scădea nota la purtare dacă părinții vor lipsi. Să vă spun un secret: încă nu m-am ținut de cuvînt. Data viitoare, însă, o s-o fac.

După o asemenea lecție de „pedagogie” m-am simțit oarecum dezarmat. Dar am crezut că este obligația mea să spun că procedul nu are nimic comun cu ceea ce înțeleg noi prin știința educației. La urma urmei, cîte mijloace n-ar fi găsit tovarășa învățătoare pentru a-i convinge pe părinții la care se referea de necesitatea de a ține legătura cu școala? Putea să-i viziteze la domiciliu și să stea de vorbă cu ei, putea să solicite sprijinul altor părinți, membri ai comitetului, sau sprijinul colectivului din întreprinderile unde lucrează...

Era prea complicat? Da, e mai simplu să asiguri o prezență numerică avînd ca aliat elevul care nu vrea să i se scadă nota la purtare.

AL. PODARU

Carnetul elevului

Regulamentul școlilor de cultură generală prevede că elevul este dator să aducă la școală carnetul de elev în fiecare zi cînd are cursuri, să-l prezinte la cerere profesorilor, diriginților sau directorului școlii, ca și părinților după fiecare notare în școală. La rîndul lor, cadrele didactice au obligația să treacă în carnetul elevului notele obținute zilnic de acesta și orice alte însemnări sau fapte constatate cu privire la comportarea lui, precum și măsurile luate. Astfel, completat cu regularitate, carnetul devine un mijloc permanent de informare a părinților asupra situației școlare a copiilor lor, constituie un mijloc pentru întărirea legăturii școlii cu familia. În același timp, el face să crească valoarea educativă a notării, căci profesorul comunică atît nota obținută de elev cît și motivul pentru care a fost apreciat cu nota respectivă.

Recent am fost în Școala de 8 ani din comuna Sudriaș, raionul Făgeț, unde, lîngă, o serie de realizări obținute în instruirea și educarea elevilor, am constatat un fapt care la prima vedere pare să fie un lucru mărunț, dar care reflectă o atitudine de subapreciere a carnetului de elev din partea colectivului didactic. Aici s-a încetățenit un sistem nepotrivit în ceea

ce privește completarea carnetului. Acesta este completat în multe cazuri chiar de către elevii în cauză, fie cu cerneală, fie chiar cu creionul. Ca urmare, notele slabe nu sînt trecute întotdeauna în carnet, ceea ce face ca părinții să nu fie informați la timp asupra situației școlare a copiilor lor, spre a putea lua măsuri eficiente pentru stimularea și ajutorarea acestora la obiectele respective. Majoritatea carnetelor elevilor din școli sînt păstrate în proaste condiții.

Se pune pe drept cuvînt întrebarea: cum a verificat directorul acestei școli, dar mai ales cum a verificat diriginții notările făcute în carnetele elevilor? Cum au verificat diriginții dacă părinții copiilor au luat cunoștință de notările făcute de școală?

Modul cum este folosit și păstrat acest document școlar în școala din comuna Sudriaș face ca el să-și piardă valoarea educativă, să nu constituie un mijloc de întărire a legăturii școlii cu familia.

Este necesar ca întregul colectiv didactic din această școală, ca și cele din alte școli unde se mai întîlnesc asemenea practici, să acorde atenția cuvenită carnetului elevului.

FRANCIS ŪRMENYI

De la corespondenți și cititori

Un cineclub școlar

Ținând seama de valoarea educativă a cinematografului, care sintetizează în chip fericit mijloacele de expresie ale altor arte — literatura, muzica, dansul, pictura, sculptura și arhitectura — și este accesibil tuturor oamenilor, indiferent de inclinațiile și preferințele lor estetice, conducerea Complexului școlar preventorial din Predeal și-a propus să-l folosească larg în munca de educare a elevilor. În acest scop conducerea școlii a căutat să-i inițieze pe elevii în arta cinematografică, să le furnizeze gustul estetic în acest domeniu, arătându-le ce este frumos într-un film, deprinzându-i să fie receptivi față de problemele regiei, ale scenariului, ale tehnicii cinematografice, învățându-i să înțeleagă mesajul artistic al filmelor.

Ca urmare a acestor preocupări, în școală a luat ființă un cineclub care poartă numele „Amicii filmului”. Cineclubul urmărește să-i inițieze pe elevii în arta cinematografică pe calea unui ciclu de prelegeri și prin organizarea unor întâlniri cu regizorii și operatorii cinematografici.

În trimestrul II, bunăoară, s-au ținut prelegeri cu teme ca „Evoluția cinematografului de la origine până azi”, „Cum se face un film”, „Scenariul literar”, „Regizorul și coechipierii săi”, „Etapele de realizare a unui film”, „Contribuția lui Eisenstein la crearea cinematografului sovietice și a cinematografului mondiale actuale” etc.

Membrii cineclubului au putut cunoaște, datorită acestor prelegeri, evoluția cinematografului de

la roata lui Faraday, de la Kinetoscopul lui Edison sau cinematograful lui Louis Lumière până la video magnetofonul de azi, au pătruns în tainele creației unui film alături de regizori, de operatori, de pictori, machiori, montori, compozitori, pirotehnicieni, actori și directori de film, s-au familiarizat cu genurile filmului artistic și ale celui documentar, cu terminologia cinematografică etc.

Expunerile au fost ilustrate cu exemple din filmele vizionate de elevii, uneori chiar în incinta complexului școlar. Bunăoară, conferința despre Eisenstein a fost urmată de vizionarea filmului „Crușișătorul Potemkin”. În legătură cu munca operatorului de imagine s-au făcut schițe pe tablă, menite a întemeia explicația metodelor de filmare combinată pe cunoștințele de fizică ale elevilor. Astfel, elevii

au aflat cum se pot filma în studio bălții navale prin suprapunerea în perspectivă a unor machete de corăbii, au înțeles cum e posibil să se reunească într-un singur cadru, prin metoda retroproiecției, scene filmate la date diferite, acțiuni din perioade diferite.

Membrii cineclubului au vizitat și Studioul cinematografic de la Buftea, unde au primit ample explicații despre tehnica cinematografică și au asistat la turnări de filme. Ei au participat de asemenea la o întâlnire cu A. Croitoru, regizorul secund al filmului „Lupeni 29”, au văzut cum se lucrează la filmul de desene animate după povestea lui Mihail Sadoveanu, „Scatiul” și au studiat schițele de decor ale viitorului film „Neamul Șoimăreștilor”.

SILVESTRU PATIȚA
Brașov

Consfătuire rodnică

Preocupându-se de înlăturarea mediocrității la învățătură, cadrele didactice de la Școala de 8 ani nr. 6 din Brașov acordă o deosebită atenție îndrumării muncii individuale pe care o desfășoară elevii acasă. În acest scop învățătorii și profesorii au făcut vizite la domiciliul elevilor, ajutându-i să-și organizeze în mod rațional timpul de studiu, arătându-le cum să-și efectueze temele, cum să lucreze cu manualul, cum să folosească notițele. S-au ținut, de asemenea, ședințe cu părinții în care

li s-au dat indicații privitoare la supravegherea învățurii copiilor.

De curând, în școală s-a organizat o consfătuire a cadrelor didactice privitoare la îndrumarea studiului individual al elevilor. Consfătuirea a popularizat experiența bună acumulată pe această linie și a combătut lipsurile care mai există, contribuind astfel la obținerea unor rezultate tot mai bune în ridicarea nivelului la învățătură al elevilor.

Prof. M. SEBEȘAN
Brașov

Activități cultural-artistice

În decursul vacanței care a trecut, numeroși elevi au luat parte la tradiționalul concurs cultural-artistic care a contribuit la lărgirea orizontului lor, la dezvoltarea lor multilaterală.

Concursul cultural-artistic ce a avut loc la Casa raională de cultură din orașul Rîmnicul Sărat, de pildă, a antrenat peste 900 de elevi de la școlile medii, de la Centrul școlar agricol și de la Școala de meserii din localitate.

Un succes deosebit au obținut la concurs corul, orchestra și soliștii vocali de la Școala medie nr. 1 „Al. Vlahuță”. De asemenea, s-au bucurat de mult succes citatorii de la Școala medie nr. 2, ca și brigăzile artistice de agitație de la Școala de meserii.

În orașul Gherla din regiunea Cluj, elevii Școlii medii „Petru Maior” din localitate au prezentat la faza raională a concursului cultural-artistic un reușit program de cîntece, recitări și dansuri populare românești și ale naționalităților conlocuitoare, precum și feeria muzicală „Inima mamei” de Al. Mîtru.

Publicul spectator a răsplătit cu vii aplauze jocul reușit al tinerilor interpreți. Obținând cele mai bune aprecieri din partea juriului, echipa de teatru s-a calificat pentru faza regională a concursului.

La concursul pionerilor și școlărilor din raionul Sighișoara, care s-a desfășurat în sala căminului cultural din comuna Vinători, și-au măsurat forțele artistice elevii din comunele și satele Albești, Vinători, Boi, Topa, Feleag și Mureni.

O impresie deosebită au produs în rîndurile celor prezenți la concurs corul și brigada artistică

de agitație a Școlii de 8 ani din comuna Albești. Fiecare cîntec interpretat de corul acestei școli a cules ropote de aplauze, iar programul prezentat de brigada

artistică, intitulat „Cîntăm Albeștiul nostru drag”, a înfățișat în culori vii viața nouă pe care o trăiesc astăzi țărani colectivști din patria noastră.

Preșcolarii în vizită la școală

De curând, copiii din grupa mare de la Grădinița nr. 28 din cartierul Steagul Roșu din Brașov au făcut o vizită la Școala de 8 ani nr. 10 din același cartier.

Viitorii școlari au fost întâmpinați de un grup de elevi din clasa I, care le-au urat „bun venit” și apoi i-au condus în clasa lor. Clasa frumos aranjată cu flori, fotomontaje, lucrări ale copiilor, material didactic — totul în cea mai deplină ordine și curățenie — a stîrnit mult interes în rîndurile celor mici. Ei au asistat aici la o scurtă lecție de aritmetică de

adunări în cadrul numerelor 1—10, urmărind cu atenție întrebările învățătoarei, răspunsurile elevilor, scrisul pe tablă. După cîteva minute, au început și ei să ridice mînuțele în sus — la început cu timiditate, apoi cu încredere, plini de bucurie că știu să răspundă la întrebările puse de învățătoare.

Vizita s-a dovedit nu numai plăcută, dar și folositoare, familiarizîndu-i pe copii cu școala, cu atmosfera ei.

CORNEL COMȘA
Brașov

CONCURS

Institutul politehnic din Iași anunță ocuparea prin concurs a următoarelor posturi vacante:

1) conferențiar la Facultatea de industrie ușoară, catedra de confecții piele și încălțăminte, disciplina materii prime și auxiliare pentru confecții piele;

2) profesor la Facultatea de mecanică, catedra de rezistența materialelor, disciplina rezistența materialelor;

3) conferențiar la Facultatea de mecanică, catedra de termotehnică, disciplina termotehnică.

Cererile de înscriere, se vor înainta în decurs de o lună de la publicarea prezentului anunț la rectoratul Institu-

tului politehnic din Iași, Calea 23 August, nr. 11, însoțite de următoarele acte: copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe; copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar; lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale, eliberat de instituția (întreprinderea) în care acesta își are funcția de bază; memoriul de activitate didactico-științifică, semnat de candidat; autobiografia.

Operele de artă expuse la Muzeul orașului Rîmnicul Vilcea atrag un număr mare de vizitatori, printre care numeroși elevi și profesori

POSTA redacției

Lupu Vasile, comuna Hodac, raionul Reghin.

Timpul servit de cadrele didactice ca directori de cămine culturale se recunoaște la stagiul de activitate în învățămînt. Pentru cei care au efectuat paralel muncă didactică la catedră și muncă în cadrul căminului cultural, stagiul de activitate în învățămînt nu se modifică cu nimic în plus.

Costică Ghinea, comuna Calu, raionul Buhuși.

Salarizarea pentru funcția de profesor a celor care au întrerupt studiile după absolvirea anului III de facultate se va face ca învățător I, întrucît nu au studiile universitare terminate.

Margareta Dobirtă, Zlatna.

Drepturile pentru concediul de boală se calculează în funcție de salariul încasat în luna respectivă pentru orele predate la catedră. (Sumele încasate din cumulul de funcțiuni nu se includ în calcul). În concluzie, dacă în luna în care a avut concediu de boală un cadru didactic a fost retribuit pentru o jumătate normă, calculul se va face în funcție de această retribuire și nu la norma întreagă.

Elena Mîtru, comuna Buciumi, raionul Tg. Ocna.

Cel care funcționează ca învățător fără a avea calificarea corespunzătoare și sint încadrați, deci, la categoria a II-a de salarizare, pot trece la cerere în grupe superioare de vechime la împlinirea stagiului de activitate cerut de normele existente.

Lidia Moreanu, Elena Bălan, satul Balasan, raionul Bălești.

Potrivit instrucțiunilor în vigoare, posturile de educatoare nu pot fi cumulate.

M. Simion, Craiova.

Timpul cit nu ați desfășurat efectiv muncă la catedră nu vi se poate recunoaște la stagiul de activitate în învățămînt.

Szakacs C. Alexandru, Sighet.

La calcularea drepturilor prin asigurările sociale de stat se include salariul tarifar de bază, inclusiv indemnizația de director, director adjunct și diriginte, care fac parte integrantă din salariul tarifar de bază.

Ion Seineanu, comuna Lacul raionul Caransebeș.

Planul de învățămînt acordă la clasele V și VI cîte două ore de ansamblu coral și două ore de colectiv sportiv pe săptămînă, în

cazul cînd cele două grupe constituite (grupa pentru cor și grupa pentru sport) au cel puțin 25 elevi fiecare.

În situația relatată de dv. fiind vorba de două clase a V-a și o clasă a VI-a, se organizează atît colectivul sportiv cît și ansamblul coral, în cîte două ore pe săptămînă, dacă se pot constitui grupe cu cel puțin 25 de elevi. Dacă numărul de elevi din cele trei clase este sub 50 și nu se pot constitui două grupe a cîte cel puțin 25 de elevi, se efectuează numai una dintre activități (sportul sau corul), în două ore pe săptămînă. În nici un caz, la clasele V și VI, activitatea sportivă sau ansamblul coral nu se pot reduce la o oră pe săptămînă.

Nicolae Paveloiu, comuna Sîlvilești, raionul Strehaia.

Instrucțiunile M. I. reglementează organizarea colectivului sportiv și ansamblului coral în școala de 8 ani, ilustrînd cu exemple modul de rezolvare a diferitelor situații, între care se încadrează și cel relatat de dv.

Aceste instrucțiuni au fost trimise tuturor secțiilor de învățămînt.

N. Stan, comuna Sintana, raionul Criș.

Potrivit art. 60 din Regulamentul pentru funcționarea școlilor de cultură generală, media trimestrială la fiecare obiect rezultă din împărțirea la 2 a sumei obținute prin adunarea mediei notelor la oral cu nota la lucrarea scrisă. Diferențele peste 50 sutimi la calculul mediei se rotunjesc în favoarea elevului.

În cazul relatat de dv. (elevul avînd la oral notele 4, 6, 4 și la teză nota 4), s-a încheiat just media 4, deoarece diferențele nedepășind 50 sutimi, nu se poate face rotunjirea în favoarea elevului.

Ioan Olteanu, Sibiu, Traian Lungulescu Ploiești.

Norma anuală de 630 ore a profesorilor din învățămîntul școlar pentru anul școlar 1962—63 se realizează în perioada 5 noiembrie 1962—13 iulie 1963. Perioada în care nu ați funcționat la catedră nu poate fi calculată la norma anuală de 630 ore.

Ioșif Cron, Agripina I. Dantiș, Maria Iordache, M. Danielescu, Ion Lovin, Catinca Munteanu, Constantin Gh. Miroiu, Virgil Matei, Eugen Schiopu, Leonora Lăpușan, Achim Cindea, Ilie Ciocoiu.

Informațiile pe care le cereți le puteți obține adresîndu-vă organelor locale de învățămînt.

INFORMAȚIE

Biblioteca centrală pedagogică din București, Intrarea Za'omit nr. 12, raionul 16 Februarie, își

reia activitatea de împrumut pentru cadrele didactice din provincie la 15 mai a.c.